

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Kato. katovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo da srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Naša nepolitična organizacija.

Nepoznavajoč mej med različnimi kronovinami, je razpela Slovenska krščansko-socialna zveza prva svoje peroti nad vse slovenske pokrajine ter združevala ob svojem ognjišču vse Slovence. Potem je prišla gospodarska vseslovenska organizacija, nazadnje politična pod naslovom Vseslovenska ljudska stranka. Marsikateri je skrajša to združevanje gledal še postrani, kajti vtilo se je v naša sreča od starih prvakov naziranje, da se moramo pač v napitnicah navduševati za zjedinenje Slovenije, sicer pa se ogibati bratov Kranjcev radi bratomornega prepira. Prišlo je vse drugače! Isti, ki so se najbolj upirali zvezi z drugimi Slovenci radi ljubega domačega miru, so sami razbili slogo, ko so mislili, da je prišel njih čas za neomejeno vladanje na Štajerskem, in mi bi stali brez sveta in opore tukaj, ako bi si že prej z drugimi Slovenci skupaj ne osnovali svoje mogočne izobraževalne organizacije. Danes so vsled tega misli drugačne. Nasprotniki se boje naše združene moči, mi se je veselimo!

Glavna skupščina Slov. kršč. soc. zveze se je vršila letos dne 21. julija v Ljubljani. Predsedoval je deželni odbornik prof. Jarc. Posamezne pokrajinske zveze: kranjska, štajerska, goriška, tržaška so podale poročilo o svojem delovanju.

O štajerski organizaciji je poročal poslanec dr. Korošec med drugim to-le:

Kakor dosedaj, tako se je tudi S. K. S. Z. za Štajersko v tekočem letu 1910 najbolj brigala za izobraževalno delo. Imeli smo štiri dobro obiskane socialne tečaje, in sicer v Šmarju pri Jelšah, St. Lenartu v Slov. gor., Vitanju in Mozirju. Predavanj po naših društvih je bilo dosedaj 67, društvenih prireditev z gledališkimi predstavami, deklamacijami, petjem itd. 106. Pisarna je imela do danes 471 poštnih pošiljatev. Novih izobr. društev je nastalo letos pet. Kot svojo najvažnejšo nalogo bo smatrala S. K. S. Z. za Štajersko v bližnji bodočnosti vzgojevanje širjih ljudskih vrst za socialno delo.

Od vsepovsodi, kjer se nasvetujejo sedanjim razmeram primerne naprave, dobivamo iste odgovore: „Delavec manjka, nimamo ljudi, ki bi vodili to ali ono socialno napravo!“

Samoumevno! Šele naša krščansko-socialna struja je začela v vzgojevanju naroda za socialno sodelovanje ledino orati. Ledino orati na znanstvenem polju, v časnikarstvu in v zborovalnem delovanju.

Mnogo je že na boljšem, polagoma prihajajo delavci, in razumevanje za socialne probleme se posplošuje. Toda varujmo si jasen pogled! Mnogo dela je še treba, da bo led vsepovsod prebit, da bo ljudstvo v svoji veliki večini vzgojeno za vsestransko krepko sodelovanje pri podrobnem socialnem delu.

Se vedno se pogosto dogaja, da le jadikujemo o slabih časih, o neugodnih prikaznih v narodno-gospodarskem oziru, kakor o preseljevanju z dežele v mesta in prekomorske dežele, o učinkih liberalnega kapitalističnega naziranja na majhne obrtnike in delavce, o velikansko zgrajeni socialno-demokratski organizaciji itd. Tako jadikovanje ne pomaga nič. Nič tudi ne pomaga, ako tisoč in tisočkrat ponavljamo besede, da se da socialno vprašanje rešiti samo v duhu krščanstva, ampak pomaga samo, če se praktično dela za predrugačenje razmer. Treba naporenega, vstrajnega in marljivega podrobnega dela, za to delo je treba vzgoje.

Za tako vzgojevanje, bodisi umstveno, bodisi praktično, pa smo vsi poklicani. Ko so naši praedje krčili pragozdove in si iz njih pridobivali polja, travnike in selišča, niso imeli med seboj trotov, katerim bi ne trebalo sodelovati. Vsakdo je moral prijeti za sekuro. Za trote pa moramo smatrati one, v vseh inteligentnih krogih brez vsake izjeme, ki še danes drže roke križem ter nočejo sodelovati pri teoretičnem in praktičnem vzgojevanju našega ljudstva za podrobno socialno delo, k večjemu, da s slabim jezikom, s hudobno kritiko podirajo ali vsaj ovirajo, kar drugi s težavo zidajo in delajo. Dal Bog, da bi bilo takih ljudi vedno manj, in naše ideje bodo hitreje zmagovale! (Gromovito odobravanje!)

O mladeniški organizaciji na Spodnjem Štajerskem je poročal predsednik Zveze slovenskih mladeničev, g. Žebot:

„Mi gremo naprej, mi mladi,“ to geslo si je izbrala že takoj ob svojem početku naša mladinska organizacija. Naša mladinska četa stremi vedno naprej, vedno višje; koraka neprestano po potu, ki vodi do njenega cilja: vso pošteno mislečo slovensko mladino organizirati in jej v izobraževalnih društvih, mladinskih zvezah ter telovadnih odsekih podati pravo izobrazbo, ki je eden glavnih pogojev za dobrobit in srečo slovenskega ljudstva.

Da naša organizacija res pridobiva vedno več tal, kaže posebno to, da se je že od zadnjega občnega zbora štajerske S. K. S. Z. ustanovilo na novo pet mladinskih zvez, in sicer:

v Hočah, Kamnici, pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., pri Sv. Bolfenku pri Središču in na Pilštanju.

Poprej je obstojalo 29 mladeniških zvez. Skupaj je torej združenih sedaj v Zvezi slovenskih mladeničev 34 mladeniških zvez.

Z malo izjemo razvijajo večinoma vse zveze zelo živahno delavnost, kar posebno spričujejo mnogoštevilni večji in manjši mladinski shodi. Ze v letošnji pomladi je bilo osem večjih mladeniških shodov, na katerih se naša mladeniška organizacija vedno spopolnjuje in razširja. Mladeniške zveze imajo navadno redne mesečne sestanke in predavanja. Povprečno ima vsaka mladeniška zveza vsaj šest rednih predavanj.

V bližnjem času se bodo ustanovile nove mladeniške zveze pri izobraževalnih društvih na Frankolovem, v Podgorju, Sv. Lovrencu nad Mariborom in Dravskem polju ter v Rečici v Savinjski dolini. Značilno je, da si mladeniči po mnogih krajih sami izrečno žele ustanoviti mladeniške zveze.

Prvotno se je naša mladeniška organizacija našala samo na kmečko in delavsko mladino na deželi. V mestih, trgih in industrijskih krajih in njih okolih, kjer gospodarji navadno brezverski liberalizem, spojen s socialno demokracijo in nemškutarstvom, ni bilo sprva ugodnih tal za mladeniško organizacijo. Lansko in letošnje leto pa se je naša organizacija razvila tudi kaj živahno in uspešno v teh krajih. Maribor in okolica, Trbovlje, Celje, Škale, Velenje, St. Jurij ob južni železnici in drugi kraji so prepreženi z mladeniški zvezami in odseki.

Telovadna organizacija pri nas na Spodnjem Štajerskem izvrstno napreduje. Lansko leto smo imeli samo osem telovadnih odsekov, in sicer v Celju, Dobrni, na Gomilskem, v Mariboru, St. Jurju ob juž. žel., St. Jurju ob Taboru, v Škalah in Trbovljah. Po zadnjem občnem zboru štajerske S. K. S. Z. v Šmarju so se ustanovili štirje novi telovadni odseki, in sicer v St. Petru na Medv. selu, Petrovčah, Šmarju in Rajhenburgu. Gotovo je, da se bode število štajerskih odsekov tekom tega leta pomnožilo. Najmočnejši štajerski odsek je v Mariboru, ki šteje sedaj že čez 40 izvršujočih članov.

Tudi dekleta niso hotela zaostati. Naša dekleta, ki so združena v dekliških zvezah, so si letos, dne 27. januarja ustanovile svojo zvezo slovenskih deklet, ki je razvila takoj živahno delovanje. Lansko leto je obstajalo že 36 dekliških zvez. Letos se jih je na novo ustanovilo 5, in sicer pri Sv. Bolfenku pri Središču, Sv. Lovrencu v Slov. gor., na Pilštanju, Šmarju pri Sevnici in v Kamnici.

Povdarjati moram pohvalno o naših mladenkah in njih organizaciji, da delujejo s še večjo energijo,

PODLISTEK.

Björnsterne Björnson.
Oče.

(Črtica).

Thord Överaas, najmočnejši kmet v fari, je stal nekega dne v župnikovi delavnici visoko vzravan, s svečano resnobo. In rekel je:

„Dobil sem sina in hočem ga krstiti.“

„Kako naj se imenuje?“

„Finn, kakor moj oče.“

„Kdo so botri?“

Imenoval jih je: bili so najuglednejši, možje in žene, ki so spadali vsi k družini očetovi.

„Imaš morda še kaj?“ je vprašal župnik in ga gledal. Molče je stal Thord nekaj časa.

„Žele bi, da bi se ga krstilo posebej!“

„Torej na delavnici?“

„Prihodnjo nedeljo; točno o poldne . . .“

„Imaš morda še kaj?“

„Ničesar drugega nimam.“

Thord je vrtel klobuk v rokah, kakor da bi hotel iti. A župnik je vstal.

„Spremlja naj te še moja želja na pot!“

In šel je k Thordu, ga prijel za roko in mu gledal v oči.

„Bog daj, da bi ti prinesel sin srečo!“

Šestnajst let je preteklo, ko je Thord zopet stal v župnikovi sobi.

„Dobro se držiš, Thord,“ je rekel župnik, ki ni opazil nobene spremembe na njem.

„Saj nimam tudi nobenih skrbi!“ je odgovoril Thord.

In župnik je molčal.

„Kaj bi rad povedal danes zvečer, Thord?“ je vprašal čez nekaj časa.

„Prišel sem radi sina, ki bo šel jutri k birmi.“

„Priden dečko!“

„Nisem Vam hotel plačati prej, dokler nisem vedel, kateri prostor je dobil v cerkvi . . .“

„Nakazal sem mu prvega!“

„No, sedaj sem tega gotov — tu je deset dolarjev za Vas.“

„Želiš morda še kaj?“ je vprašal župnik in pogledal Thorda.

„Ničesar drugega!“

In Thord je šel.

Zopet je minulo osem let, ko je slišal župnik pred vratmi svoje delavnice glasno govorjenje: vstopilo je mnogo mož, na čelu jim Thord. Župnik je vzdignil glavo in ga spoznal.

„Danes pa prihajaš z velikim spremstvom, Thord!“

„Radi oklicev! Finn se hoče poročiti s Karen Sterliden, s hčerjo Gudmunda, ki stoji tu . . .“

„Saj to je najbogatejša dekle pod našim zvonom!“

„Tako pravijo!“ je rekel Thord in si pogladil z roko lase. Župnik se je zamislil; ne da bi zinil besedico, je napisal nato imena v knjige in možje so se podpisali. Thord je položil tri tolarje na mizo.

„Meni pritiče samo eden!“ je rekel župnik.

„Vem, koliko lahko zahtevate, a je moj edini otrok — želel bi, da bi šlo vse po sreči.“

Župnik je nato vzel denar.

„Thord, že tretjič si prišel radi sina . . .“

„Sedaj sem tudi končal . . .“

In Thord je zavezal mošnjo, se poslovil in odšel. Možje so mu počasi sledili.

Štirinajst dni za tem sta veslala oče in sin k Sterlidi čez morje, da bi se pogovorili radi ženitovanja. Krasno vreme je bilo.

„Klop pod mano ni trdna“, je rekel sin in vstal, da bi jo popravil.

V istem trenutku mu izpodrsne deska, na kateri je stal. Stegnil je roke na pomoč, zakričal in padel v morje.

„Drži se trdno za veslo!“ je vpil oče in mu ga držal nasproti.

Sin se ga je nekaj časa krčevito prijemal, a roke so otrpnile in oledenele.

„Čakaj! Čakaj!“ je klical oče in veslal proti njemu. Tu omahne sin nazaj, pošlje očetu dolg pogled in vtone . . .

Postal je oče s čolnom in strmel v ono mesto, kjer je vtone sin. Zdelo se mu je, da mora priti zopet na površje. Nekaj mehurjev se je prikazalo, še nekaj, potem le eden velik, ki se je razpočil — in čisto, kakor steklo, je ležalo morje pod njim.

Tri dni in tri noči so videli ljudje očeta, kako je veslal okoli onega prostora na visokem morju, ne da bi jedel in spal: iskal je sina.

Šele tretjega dne zjutraj ga je dobil in ga nesel sam čez hribe domov . . .

Minulo je leto po tistem dogodku. Tu sliši župnik nekega jesenskega večera, že pozno v noč, kako je nekdo zunaj pred vratmi postal in tipal za kljuko.

kot fantje. Še bolj redno se prirejajo predavanja in sestanki v dekliških zvezah, kot v mladeniških. Zveza slovenskih deklet šteje 1745 članic.

Dosedaj je bilo na Štajerskem letos že osem večjih in enajst manjših mladeniških shodov. Večji shodi so se vršili: v Starem trgu, v Jarenini, Hočah, Kamnici, Sv. Boltenku pri Središču, Sv. Lovrencu v Slov. gor., Sv. Tomažu pri Vel. Nedelji in v Framu. Vsi ti shodi so bili navadno združeni s cerkvenimi slovesnostmi. Udeležba je povprečno navadno najmanj 200 zborovalcev.

Dekliških shodov je bilo dosedaj skupaj 14, šest večjih za okraje in osem manjših. Večji so se vršili: Pri Sv. Petru na Medvedovem selu (ustanovni shod), na Graški gori ob Savi, Sv. Križu nad Mariborom (za obmejne Slovence), v St. Juriju ob juž. žel., Kamnici in Rajhenburgu. Dekliški shodi so navadno še boljše obiskani, pri St. Juriju ob juž. žel. je bilo n. pr. nad 150 zborovalk. (Ploskanje.)

Govorilo in razpravljalo se je tudi o zidavi društvenih domov, o odrih v naših društvih, o večdnevem tečaju za režiserje naših ljudskih odrov, o učnih pripomočkih, o reviziji društev, in seveda tudi o narodno-obrambnem delu. Vse to bo natanko priobčil zopet naš Društveni koledarček, kateri itak ne manjka več v nobeni izobraževalni knjižnici.

Vseh društev, ki so združena v Sl. kršč. soc. zvezi, je sedaj blizu 400. Lahko smo ponosni na to svoje delo! Toda ta ponos nas ne sme uspravati, temveč bodriti k novemu delu!

Dr. Benkovič in dr. Verstovšek med svojimi volilci.

Luča.

Dne 24. t. m. je bil shod po rani maši v Lučah. Prišlo je na shod prav mnogo posestnikov in delavcev. Shod je otvoril veleč. g. župnik Lekše in predlagal za predsednika g. župana Plaznika, p. d. Riharja. Predsednik podeli besedo poslancema, ki sta bila navdušeno pozdravljena.

Dr. Verstovšek se zahvali volilcem gornjegrajskega okraja za zaupanje, katero so izrazili njemu in S. K. Z. zopet pri zadnjih volitvah. Ponosno in z občudovanjem gledajo pristaši S. K. Z. na volilce tega okraja, ki se držijo tako strastno zastave S. K. Z. Nato govori drž. poslanec o deželnem zboru, o državnem zboru, o pomenu S. K. Z., o gospodarskih vprašanjih tega okraja, zlasti o pašnikih, živinoreji in plovbi. Pri točki šolstvo okrepa prav pošteno nekatere učitelje gornjegrajskega okraja, zlasti deteljico Kele-Terček-Knaflič, katerim hoče gledati na prste in jih poučiti, da so nastavljeni za ljudstvo, ne pa narobe. Splošno veselje je zavladovalo, ko je postavil poslanec v pravo luč delovanje takih učiteljev.

Nato govori državni poslanec dr. Benkovič obširno o državnem zboru in razloži pomen obstrukcije v državnem in deželnem zboru. Povdarja zlasti, da moramo Slovenci vstrajati, dokler ne pade nam Slovincem nasprotna vlada, in nam ne dela krivic v deželnem zboru nestrpna nemška večina.

Državni poslanec nato govori tudi o cestnih zadevah tega okraja in drugih gospodarskih vprašanjih. Po govornih poslanev se oglasi več kmetov, ki so izražali svoje želje. Volilci izrečejo obema poslanecema neomajno zaupanje.

Solčava.

Po poznem opraviilu se je vršil v gornjih prostorih g. Šturma shod v Solčavi. Na predlog uglednega posestnika g. Klemenška so izvolili predsednika č. g. župnika Šmida, ki pozdravi v vnešenih besedah oba poslanca.

Najprvo govori dr. Benkovič o državnem in deželnem zboru. Poslušalci so z napetostjo poslušali o boju, katerega morajo boriti slovenski poslanci z nestrpno nemško večino v deželnem zboru in Slovincem nenaklonjeno vlado na Dunaju. Nato povdarja, da ne

Župnik je odprl vrata in vstopil je visoko vzraščeni, a vpognjen mož, suh in s srebrnimi lasmi. Dolgo časa ga je župnik opazoval, predno ga je mogel spoznati: Bil je Thord.

„Tako pozno prihajaš?“ je rekel in postal pred njim.

„Da, žalibog, pozno prihajam!“ je odgovoril Thord in sedel. Tudi župnik je sedel poln pričakovanja. Dolgo časa sta molčala, slednjič je spregovoril Thord.

„Imam nekaj pri sebi, kar bi dal rad siromakom. Mislim ustanoviti ustanovo, ki bi nosila ime sina...“

Vstal je, položil denar na mizo in zopet sedel. Župnik je štel.

„Mnogo denarja je, Thord!“

„Polovica tega, kar sem dobil za hišo, ki sem jo danes prodal.“

Dolgo je molčal župnik, slednjič je vprašal mlo.

„Kaj misliš sedaj početi?“

„Nekaj boljšega.“

Zopet sta sedela nekaj časa molče; Thord je strmela v tla, župnik ga je vprašujoče gledal.

„Jaz mislim, da ti je sin prinesel mir?“

„Da, sedaj sem tudi jaz prepričan o tem...“ je odgovoril Thord, ga pogledal in dve veliki solzi sta polzeli po njegovem licu.

pričakuje na jesen niti od dež. zbora, niti od drž. zbora pravega delovanja in razpravlja razna gospodarska vprašanja.

Drž. poslanec dr. Verstovšek govori o državnem zboru, o davkih, o gospodarski organizaciji, o planšarstvu, o plovbi, o prometnih zvezah tega okraja, in se zahvaljuje idi tukaj za zaupanje, obljubujoč volilcem gornjegrajskega okraja, da hočejo zastaviti poslanci S. K. Z. ravno za ta okraj vse svoje moči, ker vedno pokaže, da ne uplivaajo na nje nikakor laži, obrekovanja celjskih smrdetov in smrdokavk, katerih se naj izogibljuje v gostilnah, kjer visijo. Poročili obeh poslancev so vzeli volilci z navdušenjem na znanje. Poslanca sta imela veliko veselje, ko sta vide-la, kako zanimanje je med volilci za vsa stanovska vprašanja. Govorilo se je še mnogo o živinoreji, o gozdnih postavah itd. Shoda v Lučah in Solčavi sta bila zares veličastna.

Dr. Korošec med volilci.

V nedeljo, 24. t. m. je priredila Slov. kmečka zveza v Slivnici pri Mariboru po rani maši društveno zborovanje, kojemu je predsedoval kmet gospod Mlakar.

Deželni poslanec tega okraja gospod dr. Korošec je poročal o svojem delovanju v deželnem zboru. Liberalci so se pokazali tudi glede slovenske deželnozbornske delegacije kot slabi preroki. Z zaničevanjem so gledali na vse naše poslance od prvega do zadnjega, ter se dan za dnevom prepričevali o njih nezmožnosti. Sedaj jim je prepričanje izginilo, za njih zaničevanje pa se nihče ne zmeni. Poslanci Slovenske kmečke zveze so si s svojo marljivostjo v deželnem zboru, z jasnostjo svojih ciljev in z odločnim nastopom kmalu osvojili splošen ugled.

Potem je gospod poslanec razložil razlog in pa smoter obstrukcije v deželnem zboru. (Liberalni listi nas vsak dan rotijo na lep in grd način, naj jim pokažemo svoje karte. Toda mi nismo njihovi poslanci, ampak zaupniki pristašev Slovenske kmečke zveze. Tem smo odgovor dolžni in tem ga tudi dajemo! Napadi od nasprotne strani nas ne bodo spravili z naše strogo začrtane poti, katero bomo hodili, kakor nam jo narekuje blagor slovenskega ljudstva in naša lastna vest.

Nazadnje je podal gospod poslanec še kratko sliko o dogodkih v državnem zboru. Nato je sledil še zanimiv pogovor o različnih kmečkih zadevah.

Volilci so izrekli svojemu poslancu gospodu dr. Korošču popolno zaupanje ter sklenili tudi poslati pozdrav obolelemu poslancu, domačinu gospodu Pišek. z iskreno željo, da kmalu popolnoma ozdravi.

Politični ogled.

— V avstrijski politiki je nastalo sedaj nekako premirje, ki bo trajalo do druge polovice avgusta. Le krščansko-socialna stranka na Dunaju ima hude boje z židi in lastnimi odpadniki. Tudi delazmožnost češkega deželnega zbora se preresetuje. Na Ogrskem še zboruje državni zbor. Ministrski predsednik Khuen si je utrdil s spretnim nastopom v zbornici svoje stališče, in izostali so vsi nemiri, ki jih je prej napovedovala opozicija.

— Ostavka hrvaškega bana Tomašiča. Ogrski ministrski predsednik grof Khuen Hedervary je dne 23. t. m. predložil v Išu vladarju ostavko bana Tomašiča. Kakor je bilo pričakovati, vladar ostavke ni sprejel. Ali se bo sedaj začel boj med banom in sedanjo večino sabora, ali pa pride do sporazuma, o tem nas pouči bližnji čas.

— Trgovinska pogodba s Srbijo sklenjena. Avstro-ogrski in srbski poslanci so končno zaključili pogajanja in sklenili trgovinsko pogodbo med obema državama. Pogodba se podpiše še ta teden. — Srbski zunanji minister Milovanović se je o pogodbi napram poročevalcu nekega dunajskega lista sledeče izrazil: Načeloma so vsa nesoglasja poravnana. Podlaga sedanji pogodbi je ožja, kot je bila prej. Ali je to boljše ali slabše za udeleženi državi, je prepustiti pač osebnemu naziranju. Mi damo manj in dobimo manj. V prejšnji pogodbi nam je bil uvoz žive živine v Avstrijo prepovedan in le dovoljeno uvoziti 35.000 zaklanih volov in 70.000 zaklanih prašičev. To število je v novi pogodbi manjše. Pogodba se je sklenila na podlagi pooblastilnega zakona, katerega so v naši zbornici dovolili vladi Nemci in večina Plojevega kluba.

— Kulturni boj na Ogrskem. Prostožidarji, liberalci, luteranci, Judje, in kar je te velikanske žlah-te, že stoletja iščejo kamenčke, kamor bi se spodfaknili in potem vpili proti katoličanom in jim napovedovali boj. Te dni so iztaknili tak kamenček v papeževi okrožnici. Pij X. je izdal takozvano boromejsko okrožnico, kjer slavi velikega svetnika sv. Karola Boromejskega in poleg tega tudi odkriva zmote protestantovske cerkve. Luteranci, in sploh vsi sovražniki cerkve so ogorčeni nad okrožnico ter skušajo povsod, kjer kak škof objavi okrožnico za svoje duhovnike in ljudstvo, vzdigniti veliko vpitje, češ, da se z okrožnico žali uho luteranca in kali verski mir. Začelo se je na Ogrskem. Kaloški nadškof Marosy je v pastirskem listu proglasil boromejsko okrožnico. Ministrski pred-

sednik na Ogrskem, Khuen, je deloma sam od sebe, deloma pa nahujskan od judovske bande, rekel, da najodločnejše graja proglasitev okrožnice in da bo poizkusil preprečiti vsak poizkus, motiti verski mir. Tako poročajo židovski časopisi, ki se seveda grozno veselijo, da se je stari Khuen osokolil, igrati vlogo „kulturnega borilca“. Hujskajo ga, naj pokaže katoliški cerkvi svojo pest in naj ne pusti, da bi izdajali škofje pastirske liste, predno ni dala vlada svojega privoljenja. Khuen je bil sprva pripravljen na vse. Toda pri seji ogrskega državnega zbora se je Khuenova bojevitost že ohladila. Na vprašanje, ki je je stavil na Khuena po njegovem naročilu pl. Thuroczy, kaj misli ministrski predsednik ukreniti glede boromejske okrožnice, je odgovoril Khuen bolj hladno. Kar čez noč je moralo priti nekaj na Khuena, kar mu je sapo zaprlo. Kako se bo stvar razvila, pokaže bodočnost.

— Bosna. Med srbskimi in hrvaškimi liberalnimi poslanci bosanskega sabora se je sklenila tesna zveza na podlagi teh-le načel: 1. Srbi in Hrvatje so en in isti narod; 2. srbska in hrvaška zastava ter cirilica in latinica so enakopravne; 3. oba kluba zahtevata obvezni odkup kmetov. Ta zveza tvori sedaj sama zase večino sabora brez mohamedancev, s katerimi stoji v načelnem navskrižju v zadevi odkupa kmetov. — Katoliški hrvaški poslanci pa nočejo nobene politične zveze s Srbi, ampak so podali izjavo, da je njihovo glavno stremljenje, da se združijo s Hrvaško.

Mala politična naznanila.

Dne 22. julija: Bojkot grškega blaga na Turškem je končan. Notranji minister je namreč izjavil, da ga drugače zlomi z orožjem. — V Atenah na Grškem je priredilo 200 rezervnikov demonstracijo. Rezervniki so hrupno zahtevali, naj se jih odpusti, ali pa pošlje na vojsko. — Rusija bo vsled sklenjene pogodbe z Japonsko zmanjšala svoje posadke v vzhodni Aziji. Pomnožila pa bo ruske garnizije ob nemški in avstrijski meji.

Dne 23. julija: Cesarjev telesni adjutant je dejal, da je cesar odločno izjavil, da ob priliki 80letnice pod nobenim pogojem ne trpi nobenih slavnosti. Vse naj se porabi v dobrodelne namene. — Listi pišejo, da se snideta še v tem poletju ministra za zunanje zadeve, namreč avstrijski in italijanski. Tekom poletja pride namreč najbrže italijanski zunanji minister San Giuliano poklonit se našemu cesarju in porabi baje to priliko, da se snide z našim ministrom za zunanje zadeve, grofom Aehrenthalom. — Srbski zunanji minister Milovanović je odpotoval v Marijine vare, da se tamka sestane z avstrijskim zunanjim ministrom Aehrenthalom, s katerim bo razpravjal o več vprašanjih zunanje politike in o trgovinski pogodbi. — Po Londonu se je v četrtek na slavnostni način proglasilo, da se bode vršilo kronanje angleškega kralja Jurija V. in njegove soproge meseca junija prihodnjega leta.

Dne 24. julija: Črnogorski knez Nikola je z ozirom na predstojee proglasenje Črne gore za kraljestvo izdal ukaz, s katerim se dosedanja straža konnaka izpreminja v kraljevo telesno stražo ter se za dvorno stražo pokliče vojaštvo. — Alzacija in Lorena na Nemškem dobita ustavo, dasi ostaneta državna last. Ustanovita se dve zbornici. Polovico prve zbornice imenuje cesar, druga polovica je pridržana zastopnikom velikih mest, vseučilišč, veroizpovedanjem, trgovsko-obrtnim zbornicam. Druga zbornica se voli po načelih splošne, enake in direktne volilne pravice. — Na Turškem so zaradi tajne zveze proti mladoturkom zaprli 250 oseb, ki jih postavijo pred vojno sodišče. Obsojeni bodo na smrt. Vilo bivšega sultana v Solunu straži 25 mož in 5 častnikov.

Dne 25. julija: Ogrski domobranski minister se posvetuje zdaj z vojnim ministrom. Nekemu časnikarju je izjavil, da zdaj niso na dnevnem redu vprašanja o 2letni vojaški službeni dobi, o povišanju števila vojakov in vojaškega proračuna. Seveda, rešila se bodo tudi ta vprašanja, a oblika še ni znana. Jeseni bo mogoče, da se o teh vprašanjih govori. — Turško vojno ministrstvo je z ozirom na grške vojne priprave zaukazalo ostro zastraženje meje nasproti Grški. Turško topničarstvo ob grški meji je ojačeno z 31 topovi. — Med Črnogorci in turškimi vojniki na črnogorski meji se vrše vsak dan spopadi. Pri predvčerajšnjem boju sta bila na turški strani ustreljena dva turška vojaka in trije lahko ranjeni.

Dne 26. julija: V Berlinu se govori, da nameravajo cesarju ob njegovih 80letnici čestitati skupno nemški zvezni vladarji. — Laški zunanji minister obišče meseca avgusta našega cesarja v Išu. — Krakovski „Čas“ piše, da nikakor ni izključeno, da ministrski predsednik Bienert razpusti v poznem jeseni državni zbor, ako se ne sporazumejo Čehi in Nemci. — Iz Pekina na Kitajskem poročajo, da je udrlo 6500 ruskih vojakov v Mongolsko, kjer so si osvojili tri okraje. Kitajska vlada je zato protestirala.

Dne 27. julija: Zasedanje ogrskega državnega zbora se zaključuje prihodnji teden. Ogrski državni zbor se sestane zopet dne 28. t. m. in bo takoj volil delegacije. — Veliki cesarskih vojaških vaj ne bo baje radi konjske smrkavosti. — Predpriprave so že ustavljene. Tudi manjših vaj se cesar ne udeleži. Vaj mornarice se udeleži prestolonaslednik. — Ruski zunanji minister Izvolski se sestane mes. avg. z nem. državnim tajnikom. Skoro gotovo se takrat snideta tudi nemški cesar in ruski car.

Razne novice.

* **Iz pošte.** Poštno ravnateljstvo je imenovalo Franciško Čretnik za poštno oficijantino v Trbovljah. Anton Überbacher je imenovan za poštne oficijanta na Pragerskem.

Duhovniška sprememba. Župnijo Reka je dobil č. g. Albin Slavec, kaplan v Žrečah.

Iz šole. Na 6razrednici s tremi nemškimi paralelkami v Studenoih se nadučiteljsko mesto definitivno odda. Prosilec mora biti zmožen poučevati veronauk. Prošnje se morajo vložiti do 16. avgusta t. l. V celjskem političnem okraju se sledeča mesta definitivno oddajo: na 6razrednici v Vranskem (drugi plačilni red) mesto učiteljice; na 5razrednici v Braslovčah (drugi plačilni red) mesto učitelja in učiteljice; na 5razrednici v Polzeli (drugi plačilni red) mesto učiteljice; na 4razrednici v Zibiki (drugi plačilni red) dve mesti za učiteljice; na 2razrednici v Lučah (drugi plačilni red) mesto učiteljice; na 4razrednici v Rečici (drugi plačilni red) mesto učitelja; na 3razrednici v Dolu (tretji plačilni red) mesto učitelja; na 2razrednici pri Sv. Petru pri Laškem trgu (drugi plačilni red) mesto učiteljice; na 6razrednici v Mozirju (drugi plačilni red) mesto učitelja. — Prošnje se morajo vložiti do 10. avgusta t. l.

* **Opat Ogradi.** V Celju obhaja dne 31. julija t. l. preč. g. opat Franc Ogradi 50letnico svojega mašništva. Ves slovenski Štajer se ob tej priliki združuje, da enemu svojih najboljših sinov izrazi čustva svojega visokega spoštovanja ter vroče želje za bodoče srečne dni njegovega življenja. Mi, kot glasilo spodnještajerskega katoliškega slovenskega ljudstva, se v polni meri pridružujemo željam in molitvam našega ljudstva za blagor gospoda zlatomašnika ter mu kličemo iz dna srca: Še mnogo let Vas ljubi Bog ohrani našemu dobremu slovenskemu ljudstvu!

Umrl je v Spodnjem Dravogradu č. g. kaplan Josip Korošak. Rajni je bil rojen dne 26. februarja 1878 pri Sv. Juriju ob Ščavnici; v mašnika je bil posvečen leta 1905. Kot kaplan je služboval pri Sv. Rupertu nad Laškim, v Pilštanju, Rajhenburgu, Svetinjah in Kozjem. Zadnji dve leti je hudo bolehal. Zdravil se je od 1. novembra 1908 do aprila 1910 pri usmiljenih bratih v Gradcu. Pogreb je bil danes dne 22. julija ob 10. uri predpoldne. — R. I. P.!

* **Potrjen zakon.** — Zakon, tiče se povišanja pokojnin državnim uradnikom in slugam, ki so bili v pokojni pred letom 1898, kakor tudi njih vdovam, katerega je sklenil državni zbor v svojem zadnjem zasedanju, je zadobil dne 14. t. m. Najvišje potrjenje.

* **Važna** o d r e d b a pravosodnega ministrstva. V mnogih državah, tudi na Ogrskem, se vračuni preiskovalni zapor h kazni. To se bo uvedlo tudi v Avstriji. Pravosodno ministrstvo je ukrenilo vse potrebno, da se bo v novi kazenski zakon sprejela izrecna določba o vračunanju preiskovalnega zapora.

Vrazova stoletnica (dne 21. avgusta 1910). — Slavnostne govore so blagovolili prevzeti sledeči p. n. gospodje: dr. Anton Medved ima cerkveni govor; dr. Oton Kučera zastopa Matico Hrvaško; dr. Fr. Pešič govori v imenu Matice Slovenske. Vzidala se bo istega dne spominska plošča na Vrazovem rojstnem domu. Vse p. n. hrvaško in slovensko občinstvo kakoršnegakoli političnega prepričanja najljubneje vabimo k udeležbi, zlasti pa vsa izobraževalna, telovadna in pevka društva. Telovadna društva pa prosimo, da blagovole vsaj do 7. avgusta prijaviti svojo udeležbo in ali pridejo z zastavami, da se vemo ravnati pri sestavi podrobnega programa. Na poznejše priglasje se ne bomo ozirali. Slavno občinstvo prosimo blagohotnih denarnih prispevkov v pokritje prireditvenih stroškov. Morebitni čisti dobiček je namenjen obema Maticama in Zgodovinskemu društvu v Mariboru. **Dopise je nasloviti na tajnika gospoda Fr. Štuheca, kaplana pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, denarne pošiljatve pa na gospoda Fr. Vraza, župana v Cerovecu, pošta Ivanjkovci pri Ormožu.** — Pripravljali odbor.

* **Važen političen dogodek** v Istri. Dne 18. julija 1910 so se sestali v Voloskem odborniki „Političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri“, s predstavniki hrvatsko-slovenskih krščansko mislečih, rodoljubov v Istri, da zborujejo in sklepajo o preosnovi odbora političnega društva. Kot predpogoj uspeha moralo se je rešiti važno načelno vprašanje. Sklenilo se je soglasno: Politično društvo za Istro in njegova akcija postavlja se na čisto krščansko-socialni temelj. Odbor se boče v tem smislu preosnoval. S krščansko-socialnim načelom mora se narodna akcija oživeti in spopolniti. Program prvobornih, za prava našega naroda v Istri, Dobriše, Vizetiča, bračev Bastijanič itd. bil je ravno isti krščansko-socialni program, katerega si prisvajajo za bodoče v tem smislu prenovljeno politično društvo. Priznava se, da se v Istri med Hrvati in Slovenci le na krščansko-socialnem temelju more voditi uspešna politika.

* **C. kr. umetno-obrtna strokovna šola** v Ljubljani. XI. naznanilo o pričetku šolskega leta 1910-11. Šolsko leto 1910-1911 se prične za oddelke za šolo-obvezne dečke, dnevno šolo za obdelovanje lesa, oddelke za lesno in kamneno kiparstvo, dnevno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo in javno risarsko šolo za deklice v torek, dne 20. septembra; za zimski tečaj za stavbne obrtnike dne 3. novembra in za javno risarsko šolo za mojestre in pomočnike dne 2. oktobra 1910. — Kdor hoče kot redni učenec (učenka) na

novi vstopiti v oddelke, ki se prične z 20. septembrom, naj se v spremstvu svojih roditeljev ali njih namestnikov zgleda pri podpisnem ravnateljstvu dne 16., 17. in 19. septembra dopoldne, naj prinese s seboj potrebno šolsko izpričevalo in dokaze za predpisano starost. — Učenci (učenke), ki so že hodili v ta zavod, se morajo dne 19. septembra dopoldne javiti s poslednjim šolskim izpričevalom. — V zimski tečaj je za stavbne obrtnike se vrši vpisovanje novih učencev v dne od 15. do 31. oktobra. — V javni risarski šoli se sprejemajo obiskovalci in obiskovalke celo leto. — Izredni učenci in učenke se istotako vpisujejo v dne 16., 17. in 19. septembra, potem pa tudi med šolskim letom, v kolikor dopuščajo to šolski prostori. — Ponavljalni izpiti se bodo vršili dne 17. septembra jutraj od 8. ure dalje. — Ravnateljstvo.

* **Bodi značaj!** Na pokopališču mesta Angouleme na Francoskem je spomenik, ki ima kratek in priprost napis: „V resnici krščanskemu vojaku!“ Ta napis velja obristu Paqueron, ki je umrl kot 72letni starček. Nekoč mu je njegov sin, ki je študiral v Parizu, tožil, da mu je tako težko spoznati svojo vero med lahkomišljenimi tovariši. Oče mu je odgovoril: „Zasadi svojo zastavo tako visoko, da te bodo poznali, kdo si. Čez 24 ur ne sme nihče več biti v dvomu o tebi, kakšnega mišljenja si.“ Bodi katoličan, preprost in prost! Le ne plašljivosti in slabosti! Kdor je tako srečen, da je katoličan, mu ni treba prositi obzirnosti in oprostjenja za svoje prepričanje. Nič se ne boj, ako bi te kdo nazval za sebičneža. Čez 40 let sem že tak pošebnež, pa zato še nisem dobil nobene kazni!“

* **„Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju“** je razdelilo to šolsko leto čez 10.000 K podpor, prejelo pa je v istem času samo 7687 kron. Društvo stoji neposredno pred dejstvom, da v prihodnjem letu ne bo moglo deliti sploh nobenih podpor, ako naše slovensko občinstvo ne pride na pomoč z novimi darovi. Društvo je v tem letu več izdalo kakor prejelo, zanašajoč se, da se bo na razposlane prošnje in večkratne pozive v listih odzvalo veliko več dobrotnikov. — Prosimo torej nujne pomoči!

* **Pozor!** Zavarovalnice povišujejo zavarovalnino. Razne zavarovalnice proti požaru obračajo v zadnjem času posebno pozornost slovenskemu ozemlju, a poleg dela, ki obstoji večinoma v tem, da psujejo domačo zavarovalnico, da love posestnike na razne načine v skrbno nastavljen mreže, si hočejo pomagati tudi s tem, da povišujejo zavarovalnino in pošiljajo zavarovancem nove police z zvišano ceno. — Posestnik, kateri si ne ogleda svoje police, jo sprejme, in vjet je za novo dobo! Prva skrb posestnika bodi torej, da se pouči iz nove police o ceni, in ako zapazi povišanje zavarovalnine, naj takoj vrne polico, kajti nikdo ne more siliti zavarovanca, da bi plačal večji znesek, kakor se je pogodil; taka polica je neveljavna. Osebito je „Slavija“ krenila na to pot. Torej pozor!

* **Razglednice Savinjskih planin** je založila tvrdka Goričar in Leskovšek v Celju. Izpeljava je zelo krasna in bodo dopisnice gotovo služile za povzdigo tujskega prometa v naših planinah. Dobivajo se pri založnikih Goričar in Leskovšek v Celju, kakor tudi v vseh drugih knjigarnah za ceno 10 vin. komad.

* **Zakupna oddaja** sena, slame, drva in premoaga se bo vršila za nastaneno vojaštvo za zagotovitev dobo od prvega oktobra 1910 do prvega oktobra 1911 v postajah: Maribor, v vojaškem preskrbovališču v Mariboru 22. avgusta; Ptuj, na okr. glavarstvu v Ptuj 23. avgusta; Gorica, v vojaškem preskrbovališču v Gorici 24. avgusta; Celje, v vojaškem filialnem preskrbovališču v Celju 26. avgusta; Slov. Bistrica, v občinskem uradu v Slov. Bistrici 27. avgusta; Radgona, pri okrajnem glavarstvu v Radgoni 31. avgusta; Celovec, v vojaškem preskrbovališču v Celovcu 1. septembra; Ljubljana, v vojaškem preskrbovališču v Ljubljani dne 7. septembra. — Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo pri gori navedenih obravnavalnih mestih razgrnjeni razglasi in zvezki pogojev, kateri zadnji se dobivajo zastoj pri vojaških preskrbovalnih skladiščih.

Abiturientom! Katoliško-narodni dijaki, ki so izvršili letos ali gimn. ali realko ali učitelj. ali kako drugo srednjo šolo, se zbera dne 30. in 31. julija na Štajerskih tleh v Brežicah na skupno posvetovanje, da se v prijateljskem krogu razgovore o svojih nazorih glede najvažnejših vprašanj, ki zanimljejo sedaj človeško družbo, kakor tudi da sklenejo svoje vrste za bodoče svoje delovanje med seboj in med ljudstvom. Tem vrlim sinovom slovenskega katoliškega društva kličemo iz dna srca: Srčno pozdravljeni med nami! Bog blagoslovi vaše posvetovanje in vam vlij v vašo srečo duha moči in poguma za vaše bodoče delo!

* **Socialno-demokratska** stranka se lahko ponaša, da ima v svoji sredi največ tatov. Saj pa tudi naravnim potom ni mogoče, da bi ljudje, ki so bili še danes ubogi delavci, postali kar čez noč bogatini. Zato se pa tudi vsak teden sliši, da je kak socialdemokratski vodja poveril večjo svoto denarja. Sedaj se zopet preti načelniku krajevne skupine Dunaj XX s sodnijsko ovadbo, ako v teku štirih tednov ne poravnajo svote, ki manjka v društveni blagajni. Taka je stranka, ki bi rada druge učila pravosti. Marsikomu, tudi zaslepljenemu slovenskemu socialnemu demokratu, se bodo odprle oči ter bo videl, koga redi s svojimi težko prisluzenimi vinarji.

* **Kaj je značajnost?** „Mladost“ je v svoji 17. številki 1909 med izbranim in zanimivim gradivom povedala sledečo, sicer žalostno resnico, ki naj bi prišla na uho tistim Slovincem, ki veljajo še za poštene (?) katoličane, pa jim je vse zoprno, kar je v zvezi s cerk-

vijo in z duhovščino... „Med sovražnike sv. cerkve štejejo tudi može, ki deloma izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, pa se družijo z ljudmi, ki dvomijo, da jim more kdo izmed gg. duhovnikov odpustiti grehe; žene, ki pristopajo s svojimi hčerkami k mizi Gospodovi, pa hodijo na shode svobodomislecev, kjer se grde sv. zakramenti, pa še celo svojo deco vodijo s seboj; — matere, ki molijo vsak dan k Bogu za srečo svojih otrok, pa jih srečujemo na shodih, kjer se oznanja boj proti sveti cerkvi, pa jim dajejo v roke časopise, ki so sposobni, omajati otroku sv. vero, napolniti ga s studom do svete cerkve in do cerkvenega življenja; — dekleta, ki se pomude vsaki dan pred šolo pred Najsvetejšim v cerkvi, pa se pode, kot bi šlo za stavo, v demonstracijskem sprevedu proti katoliškim pravam in organizacijam; — starše, ki bi bili hudi, ako bi jim očital nevernost, pa puste, da pohajajo njihovi otroci v organizacije in društva, kjer se trdi, da nobeden izobrazen človek ne more biti dandanes katoličan... Kako naj imenujemo taka početja? Gnusno breznačajnost, rojeno deloma od strasti, deloma od zaslepljenosti in nevednosti, ki prihaja od breznačajne ošabnosti. Ali je kaj čuda potem, da rodi ta breznačajnost, ki je obenem grešna in pogubonosna, — še večjo breznačajnost, še večjo hinavščino?“

* **Liberalci** proti slovenski trobojnici. Na dan ustanovitve „Slovenske Straže“ je razobesil cerkvenik v Šiški na Kranjskem na zvonik slovensko zastavo. Ko pa je cerkvenik razobesil zastavo, tedaj pride k njemu nekaj šišenskih cirilmetodarjev in zahtevajo, da se mora zastava odstraniti iz zvonika, če ne, jo bodo sami dol vrgli. Proti tej nezaslišani liberalni surovosti je moral priti orožništvo, da je varovalo slovensko zastavo pred nasilstvom slovenskih liberalcev.

* **O liberalnem učiteljsstvu.** Pred kakšnimi dvema mesecema je „Chr. Schul- u. Eltern-Zeitung“ lepo pojasnila, kakšen naj bo učitelj. Med drugim piše: „Učitelj naj bo najbolj pobožen kristjan, največji ljubitelj mladine, stalen v molitvi, učitelj bi moral biti učitelj resnice, učitelj čednosti, angelj varuh in kaži-pot v nebesa.“ — Koliko pa je takih? Nočemo trditi, da ravnajo vsi učitelji ravno proti temu, ker jih je vendar mnogo, ki čutijo zvišenost svojega poklica, pribijemo pa, da deia večina učiteljsstva ravno nasprotno. Današnji zagrizeni liberalni učitelji v Boga sploh ne verujejo, od cerkve nočejo nič slišati, iz molitve, božjih poti, procesij in drugih pobožnosti se norčujejo in zasramujejo duhovnike. Napadajo in črnijo Marijine in druge pobožne družbe. Blatijo njih ude, naj so še tako narodno delavni in miroljubni. Ni čuda, da se liberalni učitelji bojijo cerkve in molitve. Vera je strup iz Judeje, kakor pravi Machar, in vernost je neumnost, kakor pristavlja „Svobodna Misel“. Zato pa tudi ni čudno, da naše verno slovensko ljudstvo takih učiteljev ne more spoštovati in jim je napovedalo neizprosno boj.

* **Štajerski Slovinci** na Gorenjskem. V ponedeljek, dne 25. julija se je okrog 1500 slovenskih romarjev iz Spodnjega Štajerja na dveh posebnih vlakih peljalo k Mariji Pomagaj na Brezje. — Pozdravni govor v cerkvi je imel č. g. gvardijan. Prvo pridigo ob 4. uri popoldne je imel profesor Kociper iz Maribora, zvečer ob 7. uri pa državni in deželni poslanec dr. Korošec. Okoli 9. ure zvečer se je vršila veličastna rimska procesija. Slovesno je bilo, ko je poldrug tisoč vernih Slovincov z lučicami v rokah slavilo v gorečih molitvah in pesmih Marijo, našo kraljico. Cerkveni stolp je bil čarobno razsvetljen. Drugo jutro, dne 26. julija nas je ob 3. uri vzbudilo mogočno streljanje in pritrkovanje zvonov. Pridigoval je župnik Gomilšek, slovesno sv. mašo pa je daroval v kapelici pred čudodelno podobo tinjski župnik Medvedšek. — Romarji so prejeli vsi sv. obhajilo. Ob 7. uri smo se podali romarji na Bled. Vsi romarji so se vrnili zadovoljni domov.

Zveza telovadnih odsekov bo priredila letošnjo zimo v Mariboru tečaj za vaditelje Orlov. Tako se je sklenilo na obnem zboru S. K. S. Z. v Ljubljani.

Slovenskim mladenkam! S. K. S. Z. v Mariboru ima še nekaj sto dekliških znakov na razpolago. Znaki so se dosedaj že zelo priljubili pri slovenskih mladenkah in vedno dohajajo nova naročila. Znaki so umetniško izdelani, komad stane 1 krono. Mladdenke dekliške zveze, sezite po njih!

Velika laž — liberalna blamaža.

Skozi en teden ni šlo drugega po liberalnih listih, zborovanjih in društvi, kakor: „Klerikalci so izvršili v Vrbju pri Zaicu umor na Čokanu!“ Kadar kdo besni, je najboljšje, ga pustiti pri miru. Tako smo tudi mi storili in čakali, da so se liberalni norci zdvajali. Med tem so se tudi zadnje nejasnosti v žalostnem slučaju odpravile, in vsak, naj je liberalce ali ne, sedaj lahko vidi, kako veliko laž so si zopet izmislili liberalci, da so lahko hujskali proti katoliškemu ljudstvu, njega duhovščini in proti vsej naši organizaciji.

Čokan sploh ni bil umorjen, ampak je naravne smrti umrl. Par dni pred smrtjo se je še po stari navadi stepel. Mladenič Pesko je bil predmet njegovega napada in je Čokanu v silobranu zadal par poškodb, ki pa niso uplivalo na smrt.

Liberalna laž je bila tako velika in liberalci so jo tako nesramno zlorabljali za najpoglejše hujskarije, da je državni pravdnik sam poslal „Narodnemu Dnev-

Mariborski okraj.

m Maribor. V sredo, dne 20. t. m. je umrla gospa Marija Rajšp, rojena Baumgartner, soproga nadučitelja v pokoju, v 68. letu. Rajna je bila verna Slovenka. Njeno truplo so dne 22. t. m. prepeljali k Sv. Juriju v Slov. gor., kjer so jo položili k večnemu počitku. — N. v m. p.!

m Iz sodne dvorane. Friderik Fekonja je bil radi večkratnega poverjenja kaznovan na 6 mesecev ječe. — Rudolf Robnik iz Lobnice je bil obsojen v 1tedenski zapor, ker ni nabasane puške pred otroci skrtil. Njegov 2letni sin Jakob se je namreč igral s puško, in pri tem ustrelil hlapca Martina Napolusk.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Mladeniško-dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. po večernicah letno veselico s petjem, gledališko igro „Tri sestre“, s srečolovom 1. dr. Obenem se ustanovi podružnica „Slovenske Straže“ za šentlenartski okraj. Pri tej priliki ima slavnostni govor g. L. Kemperle iz Maribora. Že zdaj vabimo vse prijatelje in znance, da s svojim obiskom počaste našo prireditev. Na svidenje!

m Sv. Ana na Krembergu. Dne 4. t. m. je bila huda nevihta s točo, ki je v občinah Rožengrund, Zg. Šavnica, Draženberg in na Velki naredila veliko škodo. Dne 13. t. m. pa se zopet pripodi hudourni oblak čez te občine ter si izbere strelo za žrtev mlado, 24 let staro deklico KatarinoGungl iz Draženberga, bežečo domov pred nevihto ter jo pri priči umori. Blagi deklici želimo večni mir in pokoj.

m Slov. Bistrica. Nameravana mladeniška igra in ustanovitev „Slovenske Straže“ se ne bo vršila dne 31. julija, ampak pozneje. Zdaj se pripravimo, da gospode dijake dne 15. avgusta v našem mestu prijazno sprejmemo in z obilno udeležbo njihovo prireditev počastimo.

m Selnica ob Dravi. Pri nas ustanavlja nek tukajšnji mladenič „Sokola“. Dovoljujemo si samo uljudno vprašanje, če misli tudi pri „Sokolu“ priti na ta način do „Narodnega Lista“, kakor je storil to pri Mladeniški izobraževalni zvezi.

m Devica Marija v Puščavi. Miha: Hej! Slišiš Jože? Ali greš v nedeljo popoldne z menoj v planino čakati divjega petelina, ki se že delj časa okrog potika in skriva? Jože: No, kaj pa ti pride na misel ravno sedaj ta petelin! Ali ne veš, da se vrši v nedeljo, dne 31. julija v Puščavi, pravzaprav v Činžatu, pri gostilni g. Josipa Breznelija velika veselica v korist obmejnim Slovincem? Miha: Ne. Tega še nisem slišal nikjer praviti. Ne? No, potem pa ti moram že jaz vse razložiti. Puščavski fantje in dekleta nastopijo zopet na odru z dvema krasnima igrama, pevci pa bodo tudi nekaj zanimivega zapeli. Pa to še ni vse! Kar je največje pozornosti vredno, je to, da se ustanovi ta dan tudi podružnica „Slovenske Straže“ za župniji Sv. Lovrenc in Puščava v obrambo proti šulferajnu in sūdmarki, ki je baje tudi že pri nas vtaknila svoje kremplje vmes. Govoril bo tudi gosp. dr. Leskovar iz Maribora. Miha: Gromska toča! Če je pa temu tako, potem pa se naj le raje petelin v planini veseli svoje prostosti, kakor da bi zanemarjal jaz svoje narodne dolžnosti. Trdno ti obljubim, da se vidiva že ob 5. uri popoldne v igralnem kozolcu, kjer se nama bo gotovo prijetnejše godilo, kakor pa v strmi planini. Jože: Veseli me, prijatelj, da si tako dobrodušen in bratoljuben. Torej na svidenje!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Ker drugod menda ne čutite te potrebe, dovolite g. urednik, da se vsaj mi iz ptujskega okraja večkrat pečamo s hofratsko „Slogo“, ker se je nekaj klati, seveda vsiljivo zastoj, po našem okraju. Naravnost grdo je, na kako nesramen način ta list hinavskih liberalnih škričev očita v zadnji številki poštemu Slovincu kmetu Jožetu Mundi iz Vodranc. Ker se poštni urednik pri Sv. Boltenu, ki je seveda čist in brezpogojen liberalec, ne v e v s p o m i n j a t i, da je Munda kedaj list „Slogo“ vrnil, pa sklepa iz tega, da Munda, ki se dobro spominja, da je list „Slogo“ zavrnil, laže. Ta kriv sklep se zdi slogaškim liberalcem tako važen, da so ga dali celo za uvodni članek. Pošteni kmetje naj iz takega nesramnega napada na njihovega tovariša, izvajajo nauk: Proč s „Slogo“ iz vsake hiše! Vračajte jo! Škode ne boste imeli nobene, saj list itak drugega ne prinaša, nego ostudno hvalisanje dunajskega hofrata in hudobne ter lažnjive napade na kmečko stranko.

p Ptuj. Že enkrat je napadla Plojeva „Sloga“ našo duhovščino, da izrablja levo in spovednico v svoje politične namene. Naši listi so to pozabili zabeležiti. Posamezni napadi na duhovnike pa ne manjkajo skoraj v nobeni številki. V zadnji številki vlačijo tudi bolfanskega župnika Zdravca v krog svojih hudobnih izzivanj. Nobeden duhovnik ne more podpirati lista, ki mu blati iz liberalnih nagonov, stanovske tovariše.

p Vurberg. Preteklo nedeljo so priredili liberalci tukaj v Golobovi gostilni veselico v prid jubilejnemu skladu družbe sv. Cirila in Metoda. Ker so ti gospodje precej boga-boječi in v cerkvi navadno ne častijo teh dveh svetnikov, zato so ju na veselici počastili z igrami, godbo in plesom. Bilo je navzočih nekaj domačinov, veliko pa liberalne gospode iz raznih krajev, celo nekaj Sokolov je bilo od Sv. Lenarta. Vabili so tudi duhovnike v okolici, čeprav njihov liberal-

ni „Narodni List“ z dne 14. julija očita duhovščini, da od nje „prihaja največ pohujšanja, ker je do mozga izprijena.“ To niso nič manj olikane besede, kot so jih pisali znani liberalci o vurberškem misijonu lansko leto v adventu. Pač res, kar je puri rdeč robec, to je liberalcu misijon. In v „Narodnem Listu“ z dne 20. julija t. l. indirektno očitajo vrlemu ljudstvu sebičnost, in v številki od 21. julija imenujejo kmečke fante „duševno slabo razvite“. Tako vrli Vurberžani, opsuje ta liberalni list mestnih advokatov, učiteljev in raznih pisavev kar vse vprek, ki ne trobijo v njegov rog. In člani take liberalne stranke so na Vurbergu priredili veselico za liberalno cirilmetodarijo. Za sv. Cirila in Metoda jim tako nič ni, njim je le za liberalizem. Ljudske duše ti ljudje ne poznajo. Zato le plešite in igrajte naprej! Koliko boste za svoje namene od našega ljudstva dobili, tisto boste pa šele videli. — Če pa komu te vrstice niso po volji, nas ima pravico v „Narodnem Listu“ opsovati.

p Sv. Florjan pri Rogateu. Že v drugič se nam obetajo letos na prijaznem griču pri Mat. božji Loženski veseli trenutki. Kako smo se vendar radovali na predvečer slovanskih apostolov pri velikem kresu, krog katerega je gorelo po griču vse polno malih plamenčkov. Ob veselem petju in navdušenih govorih in ob pokanju topičev smo proslavljali nevenljive zasluge svetih bratov za nas Slovence. — Prihodnjo nedeljo, to je dne 31. t. m. pa pričakujemo že zopet novo veselje. Mladeniški shod! Kdo bi tedaj ne bil vesel in kdo bi željno ne pričakoval naših vrlih fantov, ki se bodo zbrali ta dan pri nas, da počastijo svojo ljubo nebeško Mater, ter da se med seboj vedno bolj spoznavajo, poštemo razvedrijo in se za vse, kar je dobro in plemenito, z nova navdušijo. Tedaj pa le na veselo svidenje, dragi mi fantje, dne 31. t. m. na Ložnem! Boste videli, kako čedno utico smo za vas pripravili — prostora dovolj! Tudi za to vam ni treba biti v strahu, kaj boste pri nas jedli ali pili, ker na Ložnem bo dobiti vsega dovolj.

p Sv. Lovrenc na Dr. polju. Kakor je že poročal „Slovenski Gospodar“, so o priliki birme prevzvišeni nadpastir blagoslovili novo lepo cerkvico v Župeči vasi, oltar in orgle. Manjkali pa so še zvonovi. Po požrtvovalnosti domačih župljanov in drugih dobrotnikov sta se oskrbela zdaj tudi dva zvona. V nedeljo, dne 31. julija se bosta vzdignila v zvonik in prvokrat pela pri službi božji, ki jo bo opravi mil. g. stolni dekan in rojak dr. Iv. Mlakar. Zopet pomenljiv in vesel praznik za našo župnijo!

p Sv. Urban pri Ptuj. Tukajšnje bralno društvo priredi to nedeljo dne 31. julija veselico z gledališko predstavo na dvorišču gosp. Jakoba Simonič, in s prosto zabavo v gostilni g. Marinič. Sodeluje ptujka narodna godba. Vstopnina za sedeže 50 vinarjev, za stojišča 30 vinarjev. K obilni udeležbi vabi najljudnejše odbor.

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 31. julija 1910 po večernicah v bralni sobi veselico po svojih odsekih Mladeniške in Dekliške zveze. Na vspredu je: Pozdrav, deklaracija, govor, petje, (poje moški in ženski sbor) ter igri: „Krmnar pri vitem rogu“ in „Luknja v namiznem prtu“. Ker je vkljub veliki prireditvi nastavljen majhna vstopnina 30 vin., se pričakuje mnogobrojne udeležbe. Tudi sosede vabimo. Čisti dobiček je namenjen za nabavo tolipotrebne novega društvenega odra.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Prišla je ura ločitve. Ni prišla nepričakovano. Vendar vsaka ločitev je bridka. Žalostno bi bilo za Ljutomer in za mene, ako bi z veseljem srcem odhajal. Ker mi ni mogoče poslavljati se pri posameznikih, zato tem potom kličem vsem prijateljem in neprijateljem: Z Bogom! — Ljutomer, dne 31. julija 1910. — O. Škamlec.

l Berkovci. Pri nas so zopet zgorele tri hiše. To je tekom enega leta v vasi že tretji veliki požar; gori pa skoraj vsak teden. Občinskemu predstojniku in posameznim posestnikom dohajajo neprestano grozilna pisma, češ, da se bode tega in tega dne zažgalo. Spočetka so kmetje sami stražili, a ker ni nič izdalo, so se za sedaj že vdali v svojo usodo. V vasi so samo še štiri hiše, ki še niso zgorele. Grozi se pa tudi že posestnikom v sosednjih vaseh s požari. O požigalcih sedaj ni še nobenega sledu; opravičeno se čudimo, da orožništvo in okrajno glavarstvo ne ukreneta kakih bolj odločnih korakov proti temu požiganju. V kakem strahu živijo ljudje, to si lahko vsakdo misli.

Slovenjgraški okraj.

s Razbor pri Slovenjgradu. Zelo nas je razveselil izid nadomestne volitve za državni zbor. Dasiravno smo za trdno upali, da je v celem volilnem okraju več kot polovica ljudi pri zdravi pameti, pa nas je potrdilo, da smo prav domnevali, še toliko bolj vzradostilo. Kar pa je pri vsem tem boju še največ vredno, to je, da so pristaši K. Z. priborili zmago svoji stranki z lastnimi močmi. Oni se niso posluževali pijače, ne plačanih agitatorjev, ne liberalnih odvetnikov. Šli so v boj sami, brez vsakih zvez, brez vsakih kompromisov, zaupajoč le v lastno moč. Ravno nasprotno pa Narodna stranka. Pobrala je vse mogoče stranke v svoj koš. Za njo so delovali celjski liberalni odvetniki, umazana ptujka krotka, rdečkarji itd. Iz tega se razvidi, da stranka lastnih sil nima. Vsa sila v njej je le sovražstvo njenih pristašev do pristašev K. Z. Sijajen dokaz za to nam je naš žoržek. On, ki je nekdanj veljal, ali z drugimi besedami: mislil je, da velja kot kapaciteta cele občine, brez katere bi tukajšnji ljudje sploh ne vedeli kaj početi, je

niku“ sledeči popravek, ki ga je moral list dne 25. t. m. priobčiti.

„Sklicovaje se na § 19 tisk. zakona vam pošljem z ozirom na članek „Umor v Vrbju pri Zalcu“ z dne 21. julija 1910 sledeči uradni popravek na podlagi današnjega razparanja mrlja: Ni res, da bi Pesko Francetu Čokan prerezal pljuča, temveč so rane vreznine, katere je Čokan pridobil, zadele le mečje. Čokan je naravno smrti storil radi srčne omrtvice, povzročene valed že dolgo trajajočega izcedka na prsnici.“

C. kr. državno pravdnništvo v Celju, dne 22. julija 1910.
Dr. Bratič.

S tem uradnim popravkom je propalost liberalnih listov in liberalcev za vsakega količkaj treznega človeka dovolj razjasnjena. Ali si upa poštem človek lahkomišelnost kriviti drugega, da je izvršil umor? Ne, to je mogoče le med gnilobo naših liberalcev. Človek se mora res s studom obrniti proč od njih! Fej takim ljudem!

Vrbje. V odgovor „Narodnemu Listu“ in „Nar. Dnevniku“: Kakor je poročal že „Narodni List“, se je priredila v Vrbjah gledališka predstava ravno isti dan, 17. julija, ko je obhajala podružnica sv. Cirila in Metoda v Zalcu jubilejno slavnost. Toda liberalci, nevošljivi, ker je veselica pri g. Niedorferju dobro uspela, so začeli sedaj prav po naprednjaško napadati naše gg. kaplane in g. Zupanca, a najbolj napoti je liberalcem g. Schreiner. Očitajo in podtikajo mu namreč liberalci, kakor da bi bil kriv pretepa, katerega so zopet povzročili liberalci kakor lani ravno ob tem času. Ni res, da bi nam dajal za pijačo g. Schreiner, kar smo spili, smo sami plačevali. Ti lažnjivi dopisnik pa, ki imaš ušesa povsod, še tam, kjer te treba ni, seveda nisi slišal, kako je g. Schreiner fante lepo opominjal, da naj gredo lepo mirno domov, da ne bodo zopet naleteli na kaj, ker je vse razburjeno. Hujskati znajo pa liberalci sami najbolj; kadarkoli je kje kak prepir, so gotovo liberalci vmes. Tako je bilo tudi sedaj. Fantje smo se odpravljali proti domu. Mimo pride Jožef Korent, ki je bil pri žalski veselici. Fantje se pozdravijo med seboj in se prijazno razgovarjajo, potem si pa želijo drug drugemu lahko noč. Korent odide v svojo hišo, fantje pa naprej. Ni res, da bi se skrivali po hmeljišču, kakor trdijo nekatere liberalne babure, da so nas videle. — Toda pijani Korent ni miroval in je prišel kmalu zopet iz hiše in začel fante izzivati in jim pretiti s „kidovnimi vilami“. Toda fantje se niso dosti zmenili za njegovo vpitje in groženje. Kako budalasto torej piše „Narodni List“, da je bil napaden Korent, in da je, spoznavši nevarnost, hitel po vile. Po kaj je prišel še nazaj, če je lahko ušel, bi pa v hiši ostal, če bi bila res nevarna? Zani, kar pa ni res. Torej na njegovo vpitje in zmerjanje res prileti kar naenkrat Franc Čokan, pustivši svojo ženo daleč vzaad in skoči naravnost pred Antona Pesko. Zadere se nad njim: „Kje je tisti M. — smrkovec?“ Nato ga pa udari Čokan z nožem ali kar je pač imel ostrega v rokah. Drugi fantje so takoj odstopili, ker se je vsak tega človeka bal, ki je bil znan po daljni okolici zaradi svoje bojaželjnosti. Anton Pesko se mu je odmikal in kolikor mogoče odbijal mahljaje, ki mu jih je namerjal Čokan v glavo in trebuh, dokler se ni izpodtaknil. Čokan se je potem vrgel nanj ter mu zadal globoko rano na nogi, in prav gotovo bi ga bil zaklal Čokan, ko bi Pesko ne imel v rokah ničesar, s čemur bi se branil. Saj je več prič na razpolago. Sicer bi pa pri Čokanu ne bil to prvi slučaj nasilstva. Vsak lahko uvidi sedaj, da, kar se je zgodilo, se je zgodilo v silobranu. — To je tudi gola izmišljotina, da smo si „klerikalni“ fantje vzeli na piko tisti večer Janeza Drobeža. Pravijo, da je bil slučajno na veselici v Zalcu, da nam ni prišel v pest. Mi pa lahko pričamo, da je bil Janez Drobež istočasno z nami v krčmi in bi torej lahko z njim storili, kar bi se nam vzljubilo, ko bi bili res taki tolovaji. Liberalna olika je dospela sedaj do vrha, ker so pri pogrebu Franca Čokana, v petek, dne 22. julija, se prepirali, malo da ni prišlo do spopada, ker je ob pravem času prišel še cerkveni ključar, da jih je zapodil iz mirodvara venkaj. A kri jim ni dala še miru, da so si potem še na sedmimi skočili v lase. Še več zgledov liberalne olike bi lahko navedli, toda za sedaj naj bo dosti. Toda še nekaj, naj ve svet, kaka zagrizenost vlada med liberalci do naših fantov. Bilo je prvega majnika. Fantje smo bili zbrani pred hišo, ki stoji blizu krčme in smo nekoliko zapeli; kar naenkrat začne frčati kamenje na nas, na kar smo se umaknili na dvorišče, oni liberalci pa za nami; mi smo se potem umaknili v gospodarske prostore; liberalni razgrajči so pa potem s koli v vrata suvali, in tudi kamenje je noter letelo, da so bili nekateri naših fantov poškodovani. Seveda so razgrajči za ta napad že prejeli zasluženo plačilo. Res so par omahljivec liberalci vlovili v svoje mreže, a nas ne bodo, mi bodemo ostali, kar smo, ne bomo služili namenom liberalnih kolovodij nikdar!

Iz Vrbja pri Zalcu. Dne 22. t. m. so pokopali čevljarja Čokana, ki je umrl vsled ran, ki jih je dobil na vaškem pretepu. Mi Vrbenčani obžalujemo, da se je ta nesreča pripetila, moramo pa pribiti, da je bil zabodeni Čokan največji pretepač v celi vasi, ki je leta predsedel v ječah. Pogreba so se udeležile „najodličnejše“ gospe in gospodične s klobuki iz Zalca, nekatere celo v črnih oblekah. Mi Vrbenčani imamo sočutje z damami, ki so izgubile dičnega tovariša. Nekateri Zalčani se res v obilnem številu udeležujejo pogreba, a samo v nekaterih slučajih. Če kak kmet poštenjak umrje, tedaj seveda ni prav nobenega.

vsled svoje trmoglavosti vse razsodnejše ljudi od sebe odbil. Ker pa tega neče priznati, da je njegova trma kriva njegovega padca, zato pa zdaj pri vsaki priliki nasprotuje vsemu, kar priporoča K. Z. Nasprotuje pa K. Z. le zato, ker misli, da škoduje s tem tukajšnjim pristašem K. Z., kar je tudi njegov glavni namen. Torej ne da bi bila načela K. Z. slaba, ampak izključno osebnost ga vodi. — Približno tako je pa tudi drugod z Narodno stranko. Resnih pristašev Narodne stranke v tej občini ni več, kakor je prstov na eni roki. Sicer gresta s temi tudi še Karničnik in Podvajšek, toda le zato, ker se jima Žoržek vsled svoje prirojene upornosti zdi kot hrast, ki naj bi bil slabšem v obrambo in zavetje. Toda hrast večkrat v trenutku razbije strela, Žoržeka pa je volilni izid že dvakrat tako razbil, da se ni zavedal, v kaj naj mu še kak ud služi. Mislimo, da se po pravici lahko dvomi, bo li mogel Žoržek še nadalje kot nepremagan hrast v oporo slabšim služiti. Če se to zgodi ali ne, vam bomo še poročali. — Več pristašev K. Z.

s Smartno pri Slovenjgradcu. Dodatek dopisu v števil. 29 z dne 21. julija. Ljudsko mnenje, da je bil Kalinšek ubit, je povzročilo nadalje sledeče: Tisto noč, ko je bil Kalinšek ubit, je bil tepež na potu ob železnici proti Kalinškemu domu, to je 5 minut hoda. Ob 10. uri ponoči se je slišalo velikansko vpitje. N. S. je razločno slišal klic: „Zdaj imaš zadosti!“ Vpitje pa so slišali tudi sosedje, Vaukonovi sinovi in hlapci. Da Kalinšek ni padel, je pri ogledu izjavil orožnik proti g. kaplanu, sodnik in zdravnik proti domačim, to mora pritruditi vsak, kdor si ogleda položaj. Klobuk bi pri padcu ne bil krvav, ker bi se skotal z glave. Dr. Harpf je rekel, da znajo biti udarci z la to. Kalinšek je ležal od ponedeljka do petka v nezavesti in le nekaterikrat je spregovoril. Med drugim vprašan, če je padel, je odgovoril odločno: „nisem padel“. — Ali je po vsem tem še čudno, da je ljudstvo mnenja, da je bil Kalinšek ubit? Čudno se nam tudi zdi, da sodniške komisije ni bilo, dokler je bil Kalinšek še živ, dasi je g. dr. Harpf sam rekel, da je sodnji ves dogodek takoj naznanil.

s Šoštanj. V nedeljo, dne 31. julija popoldne po večernicah se vrši v cerkveni hiši v Šmihelu pri Šoštanju ustanovni shod Mladeniške zveze. Spored: 1. Pozdrav predsednika bralnega društva. 2. Govor. Govori urednik g. Kemperle. 3. Deklamacija. 4. Volitev odbora in zapisovanje članov. Določitev članarine. 5. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi uljudno odbor bralnega društva.

s Od Drave. 18. t. m. so našli v jutro blizu postaje Št. Lovrenc nekega moža iz Kaple na železniški progi na glavi pobitega. Ne ve se, ali je zločin, ali ga je vlak povozil. Z osebnim jutranjim vlakom so ga prepeljali v Maribor v bolnišnico. — Nevarni tatovi so se zopet prikazali. Kradli so v Vuzenici, na Vuhredu, Ribnici, ter grede menda proti Št. Lovrencu. — Pri zadnjih občinskih volitvah je lepa Ribnica, katera je bila po večini v slovenskih rokah, padla zopet po večini nemčurjem v roke. Že grozijo z odpravo slovenskega napisu raz občinsko hišo in drugo. Združili so se štajercijanci, nemčurji in Nemci. Kriv je tudi precej neki čudni dopis v „Narodnem Listu“. Ako ga je skoval Slovenec-naprednjak, ima za to veliko odgovornost. Ubija se „klerikalni zmaj“, katerega ni v Ribnici, najmanj pa v prejšnjem občinskem odboru. Tam sta bila le dva, katera sta bila deloma našega mišljenja. Z norišnico koga blati in bolezen predbacivati pa ni lepo, ker bi se menda tudi v vsaki župniji taki našli, ki bi se jim lahko marsikaj očitalo...

Konjiški okraj.

k Konjice. Shod žena dne 31. t. m. obeta biti lep. Le pridite v obilnem številu, žal vam ne bode. Zavedajte se važnosti svojega poklica in svojih dolžnosti. Vsaka naj se zavzame za stvar, kakor bi hotela sama privedi ves stan do tistega viška zavednosti in delavnosti, ki mu pristojta. Govornice so že priglašene. Zborovanje je v kaplanijski zborovalni sobi po večernicah. Žene, ne bodite zadnje pri skupnem delu, ampak prve. Skrbite za svojo čast.

k Konjice. Gostilničar Narodnega Doma, g. Kosar, nam z ozirom na zadnji dopis poroča: Ni res, kar je pisal vaš list, da je v Narodnem Domu v Konjicah vse polno „Narodnih Dnevnikov“; res pa je, da imamo v gostilniški sobi, v katero zahaja kmečko ljudstvo, „Slovenski Gospodar“ in „Stražo“; v klubovi sobi, kamor zahaja konjiška inteligenca, pa imamo res „Narodni Dnevnik“, „Slogo“, „Zadrugo“ in „Das interessante Blatt“. Nikoli nisem vsiljeval nobenemu „Narodni Dnevnik“.

Celjski okraj.

Občinske volitve v celjski okolici.

Pred 20 leti so bili Nemci in nemškutarji pri občinskih volitvah tako hudo tepeni, da se od tistega časa niso več upali na volišče. Letos pa zopet zbirajo svoje moči in se hočejo udeležiti volitev, ki bodo v kratkem. Že več let so se pripravljali na nje. Množili so posebno nemško industrijo, od katere je postalo več volilcev odvisnih. Slovenci imajo še v vseh treh razredih večino glasov. Tudi davka plačujejo v vseh treh razredih več kot Nemci; še celo v prvem volilnem razredu eno tretjino več. Toda Nemci in nemškutarji delajo in bodo delali s silo, obljubami, grožnja,

podkupovanjem in goljufijo. Volilna borba bo zelo huda. Zato mora biti vsak slovenski volilec, pa tudi vsak pošten nemški volilec na jasnem, za kaj se gre. Vedeti mora, kakšni ljudje hočejo dobiti občino v roke, kaj nameravajo in s kakšnim orožjem se borijo.

Kakšni ljudje hočejo v občini gospodariti? Tisti ljudje, ki v Celju gospodarijo, hočejo gospodariti tudi v okolici. Sedaj letajo in se vozarijo po okolici in prirejajo shode ter motijo volilce. Večina volilcev jih ne pozna. Zato jih je treba opisati, kakšni so, da se ljudje s studom obrnejo od njih in jim povsod pokažejo, kje je pot v Celje.

Dr. Ambrožič, vodja mestnega urada, rojen v Vipavi na Kranjskem, slovenskega rodu. Zatajil je najprej slovensko narodnost, potem pa še katoliško vero. Izstopil je iz katoliške cerkve in je sedaj protestant. Vere pa nima sploh nobene, kakor sam pravi. Je najhujši sovražnik Slovencev in katoličanov in jim nasprotuje, kjer le more. Peter Derganc, mestni ekonom, rojen Hrvat, a je zatajil svojo narodnost. Ta človek nima nobene olike. Od svoje žene se je ločil in sedaj živi z neko drugo žensko v divjem zakonu. Beneš, cestinar na ljubljanski mitnici, odpadel je od katoliške vere in je sedaj protestant. Findeisen, kramar. Odpadel je od katoliške vere in je protestant. Pri nekem krstu je hotel biti boter v katoliški cerkvi in je vpričo vseh navzočih grdo lagal, da ni protestant. Blehinger, mestni tajnik, je ločen od svoje žene in živi že veliko let z drugo žensko v divjem zakonu.

To so poglobitni agitatorji, ki so dosedaj po okolici motili ljudi. Ali je mogoče, da bi se dal kak volilec od takih ljudi komandirati? Slovenci in tudi poštene Nemci ne bodo z njimi volili. Zgoraj našeti ljudje vladajo sedaj v Celju; zato je v mestu večina ljudstva nezadovoljna in bi se rada otresla teh ljudi. Izmed zunaj mesta živečih agitatorjev pa pritiskajo na volilce posebno lastniki tovarne za železno posodo, ki so sami protestanti. Živijo večina od Slovanov, ker prodajajo svoje blago po vseh južnih slovanskih deželah, zlasti po Srbskem in Bolgarskem. Pri volitvah pa nastopajo proti istim Slovanom, ki jim dajejo denar. Westeni imajo tudi na Ruskem eno tovarno in tudi tam prodajajo svoje blago samo Slovanom.

Iz dosedaj navedenih dejstev sledi, da hočejo protestanti vladati v celjski okolici. Kakor so v Št. Ilju v Slov. gor. protestanti s pomočjo Súdmarke hoteli dobiti občino v roke, tako nameravajo sedaj v celjski okolici. Zato so se vsi Slovenci obeh strank združili in grede skupno v boj proti nemškim protestantom in njihovim podrepnikom.

c Celje. Za može se začnejo pri Sv. Jožefu v ponedeljek, dne 8. avgusta t. l. ob 6. uri zvečer duhovne vaje. Možje, porabite to priliko, vam ne bo žal.

c Celje. Jurij Dobrajc in Ivan Gajšek sta bila dne 17. t. m. na potu v Št. Jur ob južni železnici v Bukovžlaku od Ivana Pokolšek in Franca Zupanc napadena. Zadnja sta začela prva dva izzivat in tako je prišlo do prepira. Naposled je vrgel Pokolšek Dobrajca na tla in mu zadal z močno barigljno poškodbe na glavi in mu strl nogo.

c V Svetini nad Celjem bo 7. avgusta t. l. na Ozbaltovo nedeljo velik cerkveni shod, ki se bo pričel že v soboto poprej s slovesnimi litanijami in rimsko procesijo. V nedeljo bo slovesen sprejem novih udov Marijinih družb šentrupeške župnije, popoldne pa bo nauk za tretjerednike. Verniki se zamorejo tukaj udeležiti tudi porcijunkulskih odpustkov. — Sosed, pridite ob tej priliki v obilnem številu k naši lepi, starozgodovinski Marijini romarski cerkvi!

c Slivnica pri Celju. Pri nas je življenje! Nič več kakor devet vinotočev imamo „pod vejo“ in ravno toliko še koncesioniranih gostiln. Kakor kažejo vinogradi, drugo leto ne bo vina; a pije se naprej. — Za tiste, ki ljubijo še drugo zabavo razun pijače in plesa, pripravljamo za jesen veselico, ki obeta biti mična.

c Kmetijsko zborovanje v Dramljah. V nedeljo, dne 31. julija ob 3. uri popoldne priredi šentjurska kmetijska podružnica svoje zborovanje v Dramljah v šolskih prostorih s sledočim dnevnim redom: 1. Poučno predavanje iz živinoreje in kmetijstva; predavateljja g. potovalni učitelj Goričan in strokovni učitelj Zidanšek. 2. Kmetijski pogovori. 3. Sprejem udov. 4. Sprejem naročil na semena in gnojila. — K mnogoštevilni udeležbi vabi načelstvo.

b Dobje pri Planini. Posestvo Martina Lapornik v Dobju je kupil 20. t. m. po dražbi Hans Detoma „trgovina pri Štajercu“, znani zagrizeni Nemeec in strastni razširjatelj „Štajerca“, za 5860 K v zvezi s tukajšnjim nadučiteljem g. Val. Pulkom.

c Čebelarica podružnica za Savinjsko dolino priredi v nedeljo 31. t. m. poučno predavanje ob 3. uri popoldne pri šolskem čebelnjaku v Št. Petru v Savinjski dolini. Čebelarji, pridite v prav obilnem številu!

c Strela je udarila dne 19. t. m. zjutraj ob 5. uri v Veleščah pri Sv. Rupertu nad Laškimi v hišo T. Građišnika ter jo takoj užgala. Priletela je pod oknom ravno nad posteljo osemletne deklice v hišo, a je ni nič poškodovala, le nekaj stenskega ometa je vsula na posteljo. Potem pa je svignila skozi sobo in kuhinjo na dvorišče, kjer je vrgla k zidu domačega hlapca, ki se dolgo ni zbrihal. Ker je dež hudo lil in so ljudje pridno gasili, je zgorelo le ostrešje, zidovje pa je strela hudo razmajala in odrila. To je v teku šestih let že druga strela v tej vasi. Posestniku M. Gungeku se je pri tej nesreči ponesrečila lepa telica, vredna 120—140 K. Vaščani so namreč iz strahu pred ognjem izpustili živino, in nek vol je telico vrgel v prepad, kjer si je zlomila nogo.

c Nova Štifta pri Gornjemgradu. Dopisnik „Narodnega Lista“ iz Nove Štiffe še zmiraj ne more mirovati. Kakor norec zmerja in napada vse, kar ne trobi v njegov rog. Jezi ga, da so liberalci vkljub ostudni časnikarski gonji, ki so jo uprizorili proti gospodu župniku, vendar tudi tukaj ostali v veliki manjšini. Nič tudi ni pomagala strastna agitacija liberalnih kolovodij, ki so obetali deveta nebesa, če bode Kac izvoljen. Ker se jim je pri tej volitvi nos pošteno nategnil, zato še zmiraj mislijo na „dolge nosove.“ Dalje vzdihuje dopisnik, da še tukaj vlada črna tema. Da, res, pa ne med našimi vrstami, ampak med fistimi zaslepljenci, ki ne vidijo, kam jih vodi protiduhovniška gonja, ali pa med političnimi lenuhi, ki se za nobene volitve ne zmenijo, ki jim je vseeno, zmaga li kandida, ki bo res zastopal / koristi katoliškega kmečkega ljudstva, / ali / pa kakšen pristaš brezverskega liberalizma. Take izobrazbe kot jo imajo naši liberalci, nas Bog varuj! Saj je znano, da kadar imajo svoje „poučne shode“ pri Spodnjem Muzu, da samega kvantanja daleč okrog smrdi. Prav po liberalno! Zaleti se tudi v Marijine družbenke, ki mu pa pravzaprav niso nič mar in se tudi za njegove budalosti ne zmenijo. Če liberalci ob vsaki priliki napadajo Marijine družbe in njih voditelje, potem nobena pošena mladenka ne bo mirno gledala, če njen oče ali brat voli liberalnega kandidata, ali pa da bi še celo agitirala zanj. Ako pa liberalci sovražijo dekleta, je pa to čast za nje. Največjo zlobnost pa pokaže s tem, da se podpiše: „Farani.“ S tem spravlja vso župnijo v sramoto. Komur niso razmere znane, bo mislil, da tukaj živijo same propalice, ker tako sovražijo župnika in vse, ki se ž njim strinjajo. Pa to ni res! Ogromna večina župljanov odkritostno spoštuje gospoda župnika in ostro obsoja napade od strani liberalcev in kliče dopisniku „Narodnega Lista“: Sram te bodi! Govorimo odločno: Pusti gospoda župnika na miru ali pa — tam so vrata! Novodobnih prekucuhov v Novi Štiffi ne maramo! — Novostiftčan.

Brežiški okraj.

b Brežice. Katoliško-narodni abiturienti prirede v nedeljo, dne 31. t. m. ob 5. uri popoldne v N. Domu ljudsko veselico z gledališko predstavo: „Divji lovec“. Slovensko ljudstvo, udeleži se prireditve svojih sinov!

b Pošta Videm pri Brežicah ima še vedno samonemški pečat. Kako dolgo bodo Slovenci še tako sramoto trpeli!

b Videm. Vsi na delo za shod, ki se vrši v nedeljo, dne 31. t. m., da bo udeležba obilna. Razpravljalo se bo o ustanovitvi „Slovenske Straže“, o splošni organizaciji in mladinski izobrazbi. — K obilni udeležbi vabi — odbor.

b Dobova. 21. t. m. smo pokopali mlado Pinteričevo gospodinjico iz Mosteca. Njen ubogi mož, trije nedorasli otroci in cela župnija žaluje po pridni gospodinjici iz ugledne hiše, ki je v svoji boleznici toliko pretrpela. — Veliko škode povzročila letošnje vedno deževje, posebno so bili v zadnjih dnevih strašni naliivi. — Dopisnik „Narodnega Lista“ se je morebiti že naveličal obratiti kapelskega g. župnika, sedaj se je spravil na naše gg. orožnike, katere čisla vsak pošten Dobovčan, ker se udeležujejo radi službe božje in dajejo tako lep zgled celi župniji, posebno še moški mladini. To pa peče naše naprednjake, posebno nekega g. učitelja, ki se ne sramuje imenovati zato gg. orožnike, da so „črni“. Seveda človek, ki drži kaj na svoj značaj in se ne sramuje tudi v javnosti pokazati, da je kristjan, se ne bo dosti zmenil za takšno beskanje. Dobro pa je tudi znano, kakšni ljudje nimajo radi duhovnikov in orožnikov, in kapelski dopisnik je zelo nepreviden, da se je podal na to polje. On je baje imel že veliko opraviti z orožniki in orožniki ž njim in še imajo; kar se pa tiče obdolžitve g. Ovčarja naj bo dopisnik prepričan, da bosta že obračunala. — Dopisnik se tudi obregne ob nekega tukajšnjega gostilničarja, ker nima „Narodnega Lista“. Dotični gostilničar je snažen človek in drži tudi snago v svoji hiši, a v taki hiši pa nima prostora „Narodni List“. Poštene Kapelčani radi obiskujejo njegovo gostilno, da pa dopisnik obljubuje, ne več prestopiti praga te gostilnice, je njega prav modro in previdno, kajti naš orjaški gostilničar bi prismojenega kapelskega poba vzel prek kolena in mu pokazal, kako zna nekrojač hlačiice umeriti.

Vestnik

mladinske organizacije.

Tabor Slovenk v Petrovčah.

Krasna je Savinjska dolina, ponosni so njeni prebivalci, značajni so naši tamošnji pristaši. Pa tudi savinjska mladina je po ogromni večini v našem taboru. V nedeljo dne 24. julija se je vršil v „Društvenem domu“ v Petrovčah ustanovni shod „Savinjskega okrožja Zveze slovenskih deklet.“

Dasiravno je močno deževalo, vendar se je zbralo nad 500 navdušenih Slovenk, da prisostuje tej važni ustanovitvi.

Najprvo so se zbrale mladenke v petrovski romarski cerkvi, kjer so se poklonile / Mariji kraljici Slovencev. Pridigoval in sv. mašo je daroval č. g. dr. Jehart.

Ob 10. uri se je začelo zborovanje v obširnem „Društvenem domu.“ Mogočna trobojnica nam je vihrala v pozdrav! Zborovanje je otvoril dr. Jehart. Za predsednico je bila izvoljena Marija Dreo, za tajnico Trezika Sketa, za podpredsednici pa Anica Žuža in Marija Lukman.

Zastopnik S. K. S. Z. Fr. Žebot iz Maribora govori o mladinski organizaciji in priporoča dekletom, da ljubijo pred vsem: izobrazbeželjnost, delo, globoko vernost in domoljubje. V Savinjski dolini se mora v vsaki župniji ustanoviti dekliška zveza in vsa Savinjska dolina bo prenovljena.

Dr. Jehart oriše nato načrt naše organizacije v Savinjski dolini.

Nastopile so nato navdušene govornice iz raznih župnij: Dreo Marija iz Arje vasi, Sedminek Marija in Kolar Franica iz St. Petra v Sav. dol., Lukman Marija iz St. Jurija ob Taboru, Pinter Marija iz Celja, Kolar Marija iz Polzele, Sketa Terezija in Braslovč in Boldin Apolonija iz Gomilškega. Vsi govorci so bili polni novih misli in globoko premišljeni. Škoda, da nam prostor ne dopušča, da bi natančneje o njih pisali.

Govorom je sledila ustanovitev okrožja. Izvolil se je obširen odbor za to okrožje. Imena, odbornice prinese prihodnji „Naš Dom.“ Dr. Jehart je nato še razvil podroben načrt za „Okrožje.“ Odposlanec zveze je še ob koncu povdarjal: Nebo je rosilo, dal Bog, da bi rosilo božji blagoslov vedno na naše delo. Krasno je bilo to zborovanje!

Pismo je shod pozdravila predsednica Z. S. D. Anica Kren.

Popoldne se je vršila na čast zbranim dekletom lepa veselica. Urednik Žebot je govoril o pomenu predavanja, petja in gledaliških predstav.

Nato se je vršila igra „Turški križ“, ki je izborna uspela. Tamburaši pa so vmes udarjali na tamburice. Vse je bilo zadovoljno. Navdušeno so klicale vrle Savinjanke: Savinjska dolina mora ostati naša!

Dekliški shod v Kostrivnici. Do 500 zborovalk se je zbralo preteklo nedeljo v kljub zelo slabemu vremenu v Kostrivnici iz sosednjih in še oddaljenih župnij. Ob 10. uri služba božja. V cerkvenem govoru vna kaplan Sinko iz Šmarja dekleta za pogostno sveto obhajilo kot najboljšo sredstvo za ohranjenje nedolžnosti. Ob 1. uri je veliko dekliško zborovanje na prostem pred cerkvijo. Župnik Gomilšek otvori in živahno vodi zborovanje — pozdravlja nevstrašene mladenke. Senekovič Rozalija iz Kostrivnice — domačinka — nas pozdravi kot Marijina družbenka, zahvaljuje nas, da smo odlikovali Kostrivnico s svojim prihodom. Pecko Neža iz Šmarja dokazuje: le Marijina družba je prava podlaga tudi za rodoljubno delo, le pošteno dekle deluje za narod. Iz Poljčan Neža Orešič nas uči, kako naj bo Jezus kralj in Marija kraljica našega srca. Posebno vneto in korajžno nastopi in govori Krajnc Amalija iz Sladke gore o zvestobi v Marijini in domovinski ljubezni. Vmes med posameznimi točkami se vedno oglasijo sladkogorske in šentpeterske pevke ter nam zapojejo kakšno Marijino ali rodoljubno pesmico. Prekrasno so zapele zlasti sladkogorske umetno „Plevico“. Domačinka Vodošek Marija čvrsto pozdravi in govori v imenu domače Dekliške zveze: Kako bi se ne zgenile, če vidimo sovražnika in toliko prepotrebne dela, proč za zaspanostjo! Kako naj delujemo za prekornost „Slovensko Stražo“, nam daje primerna navodila Drogenik Marija iz Sv. Petra na M. selu, in posebej poudarja, da je treba vse rojake dobro poučiti o pomenu „Slovenske Straže“ in nabirati za njo pri vsaki priliki. Izvrstne misli podaja Novak Matilda od Sv. Križa o namenu Dekliške zveze. Vsa dekleta naj se združijo v zvezah, kjer se izobrazijo, postanejo zavedna in plemenita, kar je tako važno n. pr. pri volitvah, da se ne damo od nasprotnika nalagati: me same vemo, ako marljivo bremo, kako in kaj je prav.“ Tudi deklamacij ne manjka. Ana Vehovar iz Sv. Petra deklamuje: „Stražniki“, Apolonija Poglšek iz Šmarja: „Sv. Ciril in Metod na Slovenskem.“ Iznemadila nas je Verk Amalija iz Sv. Petra s svojim izbornim strokovnim govorom. Koliko lepih praktičnih misli za gospodinjstvo je podala — zlasti dobro o varčnosti. Dandanes se šopiri potrata, a kdor ne zna varčevati, dela zastoj. Predniki naši so znali bolje varčevati, od tod toliko lepih pregovorov o varčnosti: Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača itd. Ana Kos od Sv. Eme prav krepko pozdravlja v imenu domače Dekliške zveze in povdarja posebno lepo: Ne tista, ki pravi samo ali poje: Slovenka sem, Slovenka sem, ampak tista je res in prava Slovenka, ki spolnuje slovenske dolžnosti. Prav lepe misli tudi razvija Antonija Kohna iz Poljčan: Kako bi nas hvalili liberalci in drugi nasprotniki in v nebesa povzdigovali — ko bi hotele me z njimi držati — tako nas pa sovražijo in zasmehujejo, a me se tega ne strašimo. Konča kot zadnja govornica prav ganljivo slovesno: Čuj danes Marija našo obljubo: Na veke zveste, ljuba mati, Ti hčerke hočemo ostati! Čuj drugo obljubo slovenska domovina: Slovenke smo, Slovenke čemo ostati. Župnik Gomilšek zaključuje zanimivo lepo zborovanje in pravi: Moram reči, lep shod smo zopet doživeli. Ako vas vsaka te nauke v srce zapiše in ohrani ter skrbi, da bodo postali dejanje, je današnji uspeh lahko velikanski. Dejanj hoče naša domovina, ne samo besed. Na naših shodih je pravo veselje in v našem taboru. Le izobrazbe dekleta si oskrbite, ženska brez blagega srca je pravi divjak — saj mi se

imamo toliko dobrega zahvaliti ravno dobrim materam. — V cerkvi je nato še župnik Gomilšek govoril po litanijah o apostolskem delovanju v Marijinih družbah: Marija in cerkev hočeta dejanj. V procesijah smo se podali domov. Sedaj pa naj sledijo dejanja!

Najnovije novice.

Duhovniške spremembe. Prestavljeni so sledeči č. gg. kaplani: Jožef Kranjc iz Hoč v Žetale, Konrad Šeško iz Sv. Križa pri Slatini v Hoče za I., Janez Širec iz Leskovca na Vransko, Alojz Zamuda iz Vranskega k Sv. Petru pri Radgoni za I., Pavel Žagar od Sv. Martina v Rož. dol. v Mozirje, Andrej Lovrec od Sv. Jurja ob Ščavnici v Ljutomer za I., Alojz Leben iz Hoč v Slivnico pri Celju, Blaž Dvoršak iz Slivnice pri Celju k Sv. Jurju ob juž. žel. za II., Anton Penič iz Žetal k Sv. Križu pri Slatini za II. — Na novo nastavljeni so: Anton Lasbacher pri

de za kaplana v Dramlje, Janez Žagar k Sv. Martinu na Poh., Janez Geratič v Pilštanj, Janez Baznik v Hoče za II., Martin Erhatic k Sv. Jurju ob Ščavnici za II., Škofič Marko v Zreče.

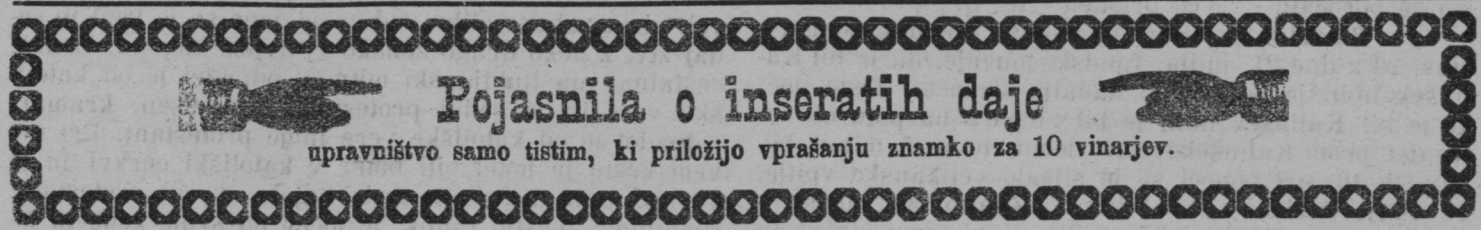
Iz Remšnika poroča župnijski urad, da je neugodno vreme oviralo dela pri podružnici Sv. Pankracija, vsled česar se je morala slavnost posvečenja te cerkve, za katero je bil prvotno določen 10. avg., preložiti na poznejši čas.

Listnica uredništva.

Novacerkev: Prihodnji!

Našim rodbinam priporočamo Kolinsko cikorijo.

290

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Enterijske številke.

Dne 28. julija 1910.

Dunaj	54	1	61	25	21
Gradec	88	83	7	5	17

Na prodaj je zemljišče, tri četrte ure od Maribora, v kat. občini Vodole občina Karčovina, v obsegu 17 oralov, 2 orala vinograde z ameriškimi nasadom, 2 orala hoste, njive, travniki in lep sadonosnik, hiša z gospodarskim splotjem, živina in vse potrebno. Ponudbe na Josipa Serneca, posest. sina, Gradiška, Pevnica 514

Viničarska rodbina s tremi delavskimi močmi se sprejme za prihodnje viničarsko leto Pogoj: Znači mora ravnati z ameriškimi trto. Prednost imajo iz ormoške ali ljutomerske okolice. Vpraša se pri g. Emiliji Kertin, Gornja Poljčava Pragarsko. 570

Učenec se takoj sprejme v trgovini s steklom in porcelanom Iv. Kovačič v Radgoni. 584

Dva krejarska pomočnika z dobro plačo in celo oekrbo se takoj sprejmeta pri Francu Piber, Anger pri Velcu. Tudi se vzame učenec brezplačno v pouk. 585

Učenec poštenih starišev se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga Davorin Tombah, Sv. Vid pri Ptuj. 577

Gostilna

v Gradcu, v sredi mesta, z zelo dobrim prometom, se radi boleznih, s hišo, koncesijo in vsem inventarjem pod cenilno ceno takoj proda. Naprej plačati je treba 20 000 K. Samo kupci naj pošljejo nemške ponudbe pod „J. P.“ Hauptpost, Gradec. 546

Hiša s 4 sobami in z obokano kletjo, ki se ravnokar dodeluje, je po ceni na prodaj (2000 K). K hiši spada okoli pol orala vrtnega zemljišča. Oddaljenost od župne cerkve št. Rupert 3 minute. Natančnejša pojasnila daje Fr. Zupančič, nadničelj v Šent Rupertu pri Šent Jurju ob juž. žel. 602

Priporočilo.

Martin Jesenek, urar v Šmarji pri Jelšah, je leta 1908 preuredil staro uro tukajšnje podružnice kakor novo za župnijske cerkve v popolno zadovoljnost. Kot znani katoliški strokovnjaki mojster se ta urar priporoča za enaka popravila in nova dela vsem častitim cerkvenim predstojništvom. Cerkevno predstojništvo na Zuzmu meseca julija 1910. 607 A. Šebat, l. r. župnik.

Priden učenec se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji pri Karolu Hofbauer, usnjarski mojster v Mozirju pri Celju. 601

Lepo posestvo Jakobshof pri Sv. Jakobu v Slov. gor. se takoj pod lahkiimi plačilnimi pogoji proda. Meri blizu 85 oralov same rodovitne zemlje, da se tako zloženo in plodonosno posestvo težko kje najde. Zemlja se drži vsa skupaj, v sredini stojijo hrami, vsi zidani, z opeko kriti tik velike ceste, na ravnini, 10 minut od cerkve, na vrtu stoji krasna kapelica Matere Božje. Pošlje se fotografija od hramov, ako kdo zahteva. Hram ima 7 lepih sob, znotraj s steklenimi vrati, vsemi potrebnimi prostori, na hramu vse z deskami podano, pred hramom veranda, spodnje velike kleti, studenec pri hramu in vrtu. Veliki prostorni hlevi in studenec, hiša za majerja, ordjarnica, velika preša, škedenj, svinjski hlevi, hlevi za perutnino. Blizu teh hramov viničarski zidan hram, hlev itd., 3 orale gorice z novim nasadom, katere že nosijo čez 80 polovnjakov vina, 2 orala pašnika, 7 oralov hoste s starim debelim bukovicim lesom na dobri cesti, 8 oralov rodovitnih njiv, 11 oralov plodovitih travnikov, od katerih se polovica trikrat na leto kosi, 4 orale sadonosnika na ravnini, kateri nosi čez 80 polovnjakov jabolčnice, pri posestvu se lahko hrani veliko živine, tudi vrže dobiček sadonosnik in gorice. Od posestva se lahko zemlja razproda ako želi kdo manjšo obzrtati. Posestvo se tudi za drugo izmenja. Cena je 33500 kron, plačuje se lahko na več let, drugi pogoji se izvejo pri Antonu Vrablu, pošta Križevci pri Ljutomeru. 518

Mizarski pomočnik in en učenec se takoj sprejmeta pri A. Viherju, mizarju v Mariboru, Heugasse št. 4. 575

Reška prilika. Lepo posestvo, kdor si želi kupiti ali v najem vzeti; posestvo obstoji iz hišnega in gospodarskega poslopja, vse zidano in z opeko krito, vse v dobrem stanu, posestvo meri šest oralov njiv, so vse doma, zraven je gozd in travnik, prodajo se vsi poljski pridečki, vse, kar je v vrtu in tudi nekaj orodja. Cena 10600 K; 2600 K je vknjiženih. Oglasiti se je treba pri J. Šabedru v Sp. Pobrežjah št. 55 pri Mariboru. 904

Izjava. Preklidem vse žaljive besede, ki sem jih govorila o g. M. Lipša ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe Maribor, 26. julija 1910. Neža Natek. 603

Učna kuharica in gospodinja, blizu 50 let stara, vdova brez otrok, praktična šivilja, večča slovenske in nemščine ustmeno in pismeno, išče službe v župnišču ali drugod. Cenjene ponudbe pod „Kuharica in gospodinja“ na upravnistvo Slov. Gospodarja. 605

Trgovski tečaj Friderika Mester, lastnik čez evropske meje znane prejšnje trgovske akademije Lipsko. Dva najst docentov. Prospekt zastoji. 584

Starejša kuharica za lahko delo se išče za celi ali samo za pol dneva. Vpraša se naj pri g. Regina Redonsnik, Tegethofova ulica št. 83, Maribor. 542

Novo sezidana, vili podobna hiša, 11 let davka prosta, s 6 stanovanji, 7 sob, 4 kuhinje, kuhinja za pranje, 3 svinjski hlevi, velik vrt in stavbeni prostor. Mesečno 80 kron najemnine. Cena 16400 K. 8000 K ostane lahko vknjiženih. Wiesengasse št. 6. Studenci pri Mariboru. 587

Skorsj popolnoma nova oprava (stelaže) za trgovino z manufakturnim in drobnim blagom se za polovično ceno proda Jos Schusteritsch, Maribor, Gosposka ul. 11. 586

Ogromno

denarja si lahko prihranite ako takoj naročite čajgaste ostanke za ženske obleke, 20 metrov po 8, 10 in 12 K, iz narodne veletrgovske hiše

R. Stermecki, Celje.

Zelo lepo posestvo na vzvišenem prostoru, na zelo razglednem kraju, v kat. občini Trčova in Gornji Duplek, fare Sv. Petra pri Mariboru. Posestvo obstoji iz lepega debelega gozda, lepih in rodovitnih njiv, obsežnega sadonosnika in travnika. Poslopja so zidana, je tudi stiskalnica za sadje stiskat, pod hramom sta dve obokani kleti. Pri posestvu se nahaja tudi zelo pripraven kraj za nasaditev žlahtnega amer. trea. Proda se izključno le zavoljo onemoglosti oz. starosti, zlasti pa, ker je posestnik čisto sam in ni v stanju posestva racionelno obdelovati. Cena je 7200 K. Lastnik privoli revnejšim kupcem tudi primeren odpuščanje cene, če bi kdo izmed gospodov kupceva pri sebi obdržati hotel. Prodajalca zastopa g. Anton Fras pos. v Trčovi pri Sv. Petru in se je tudi tam treba zglasiti. 589

Učenec se takoj sprejme v trgovini s steklom in porcelanom Iv. Kovačič v Radgoni. 594

Uboga pridna deklica, ki se je učila na deželni šivat. želi priti v kako prodajalno tobaka ali v kako drugo primerno trgovino, ker ima do tega veselje. Naslov pove upravnistvo. 591

Hiša se proda v Studencih pri Mariboru zraven Jožefove cerkve za 1200 kron 4000 kron ostane vknjiženih. Vpraša se pri Janezu Mramor, Schulgasse 9. 600

Resna ženitna ponudba. V svrhu močvirje se želim seznaniti z 40 do 50 let stari moškimi, ki bi imeli stalno službo v kakem uradu s pravico do pokojnine in bil strogo krščanskega prepričanja. Vdovci brez ali z enim otrokom niso izključeni. Stara sem 39 let, premoženja imam 1800 kron, mirnega značaja, neomadeževanega življenja in ob enem kuharica. Le resne ponudbe se naj pošljejo na upravo tega lista pod naslovom „zadovoljnost“. 597

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoji! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura	K 3 50
Pristna srebrna ura	7—
Original omega ura	18—
Kuhinjska ura	4—
Budiljka, niklasta	3—
Poročni prstani	2—
Srebrne verižice	2—

— Večletna jamstva. — **Nasl. Dietinger Theod. Fehrenbach** urar in očalar Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatino in srebro.

Za 10% ceneje

oddamo od danes naprej vsakovrstne gramofone, eufone in plošče. Zahtevajte cenike, Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor. 271

Učenec iz dobre hiše in dobro izšolan se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga L. Schwentner na Vranskem. 593

Učenca ali praktičanta sprejme takoj v svojo trgovino mešanega blaga Anton Valenčak, Velenje. 596

Malo posestvo 1 oral zemlje, večinoma z brajdami, pripravno za penzionista, se po ceni proda. Vprašati je treba pri g. Jariju Feregl v Framu pri Račah. 595

Štampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Slatina z zelo dobro vodo z gostilno s 5 sobami, kuhinjo, tri kleti, goveji in živinski hlev, gumno in škedenj, gozd, njive in travniki, okoli 6 oralov, ob cesti in ob železnici na Koroškem ležeče, se po ceni proda. Zaduja cena 18500 kron. Vknjiženih je 6000 kron. Pojasnila daje Nawratil v Lipnici (Leibnitz). 582

Sedlarski pomočnik in učenec se sprejmeta pri Andreju Hribniku v Črni pri Prevaljah, Koroško. 598

Slovenci! :: :: :: širite „Stražo“

Steckenpferd- milo z lilijinim mlekom
Najmehkejšo milo za kožo
kakor proti pegam!
 ————— Dobiva se povsod. ————— 129

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno
Franc Strupi : Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.
Prevezetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Cementne cevi,
tlakove plošče, svinjska korita, korita za napajati, kakor vse druge cementne izdelke, nadalje apno, Portlandov in Romanov cement, vsake vrste opeko ponuja po najnižjih cenah

Pozor! Kilne pese in druge stroje za telesne poškode kupujte le pri izvežbanem obrtniku, kjer jih po zdravniškem predpisu izdeluje, staro znava tvrdka
Franc Podgoršek,
bandažist
Maribor, Grajska ulica 7.

Ferdinand Rogatsch,
Maribor ob D., Raiserjeva ul. 26.

Samoslovenska trgovina
Fr. Lenart v Ptujju

ima v svoji novi zalogi veliko izbiro najnovejšega ženskega za moške ter volne za ženske obleke. Potem mnogo trpežne hlačevine, tiska, satina, oetirjev, tkanine, svilenih in drugih rut ter vsakovrstnega platna za životno in posteljno perilo po primernih cenah. Najbolje ima tudi moško perilo in gotove hlače iz hlačevine po zelo nizki ceni.

Tudi razumništvu iz mesta kakor iz okraja laže. Ko ustrezem z različnim modernim blagom. Najtopleje se priporoča

Franc Lenart v Ptujju,
manufakturna trgovina.

205

Če si je kdo prej pokvaril želodec, če je trpel vsled pomankanja teka, na zaprtju in iz tega sledeti gorečici, na bolečinah v želodcu in glavobolu, ali če je postal zelo debel, je bil primoran rsbiti grenično strašno slabega okusa, ki je prav pogosto njegov želodec spleh ni prenesel in ga silila k bluvanju.
Sedaj se ni potreba mučiti, kajti okus

Inda-bonbonov

je jako prijeten, njih uspeh pa je boljši kakor vsa dosejanja čistila in sredstva za okrepčanje želodca. Ne le odrasli ampak tudi otroci je radi uživajo, da celo dečcem se lahko dšdo. Ako se vzame pred jedjo 1-2 komada Inda-bonbona, se konča v 1 do 2 urah vsako zaprtje, če je še tako močno, brez železnih krčev in hudega napenjanja. Ako pa se vzame po jedi 1 komad Inda-bonbona, potem bo želodec izvratno prebavil, tek se bo povečal in zaprtja ne bo nikoli. Ako se čuti gorečica ali kislo hlpanje, napravi temu en Inda-bonbon kence. Tisti, ki so postali preveč debeli in hočejo postati bolj rabi, naj bi rabili Inda-bonbon nekaj časa redno in bodo v kratkem času okusili njih izvrsten uspeh. Ker pa leži temelj našega zdravlja v tem, da želodec redno deluje, ker vzame ta za življenje potrebno hrano in jo prebavlja, jo pusti priti v obliki krvi v telo, naj bi vedno rabili Inda-bonbone, da je naš želodec vedno v redu.

Dobi se povsod! Cena zavezu (10 kom.) 40 v.
Izdeluje **Aleksander Balázsovihova** Sepsiszentgyörgyeva lekarna in suokevni laboratorij za izdelovanje sedm ogrških zdravil v Sepsiszentgyörgy.

Glavna zaloga: **Budapešta VIII., József-utca 35-37.**

Ne grešite proti svojemu želodcu
ampak podpirajte njegovo delovanje kot organ, ki prebavlja in čisti.
Preiskušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane nasledke nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krčee je dr. **Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.**

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno depenovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA
B. Fragner-ja, c in kr. dvor. dobavitelja,
„Pri črnem orlu“ PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerndove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak d...
Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Pro' naprej vpošilj. K 1-50 se pošlje mala steklenica, za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 vel. steklenic poštne prosto za vse postaje avstr.ogr. monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr. 249

Z mojo 240
!! umetno moštovo esenco !!
si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače
Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.
Dobi se samo
v drožeriji **Maksa Wolfram,**
Maribor, Gor. Gosposka ulica.

Po celi Savinjski dolini

dobro zna dolgoletni trgovski sotrudnik g. **M. Paradiz** odpre s 5. avgustom t. l. svojo na novo ustanovljeno trgovino s svežim manufakturnim in špecerijskim blagom in železnino v hiši gospe **Marije Vrečer** v sredini žalskega trga. 599

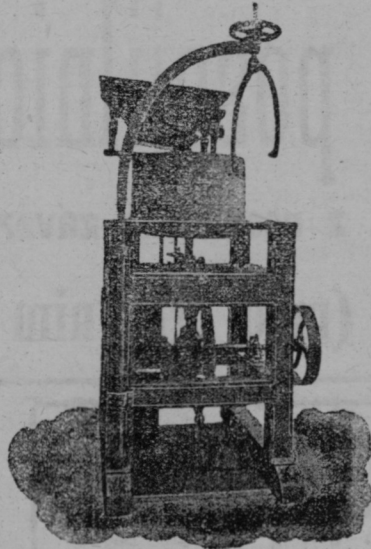
Sanatorij

„Mirni dom“

sprejema v prvi vrsti bolnike in to moške na živcih bolehaljoče, potem alkoholike in od težkih boleznih okrevajoče. V porabi so različne kopeli, kakor tople, mrzle, solne, in električne, tudi kopeli s pridakmi in masaža. Zdravilišče je tudi po zimi odprto. Cene so zmerne. Ceniki se dobijo zastoj. Pojasnils daje lastnik in vodja dr. **Fran Čeh,** pošta Gernja Kungota pri Mariboru. 596

Prodajo se prav močni
3 veliki kozolci

skoro novi po ugodni ceni, pripravljene za krmo ali kako drugo skladišče. Povpraša se v upravništvu „Slovenskega Gospodarja“. 592

Jos. Čretnik

Št. Jurij ob južni železnici
stavitelj mlinov in žag,

kakor tudi izdelovatelj mlinov za rabo na roko, z gepeljem, motorno in parno silo. Slika je posneta po mojem lastnem izdelku, in pošiljam iste na meni znane osebe na 1 mesečni poskus. — Zahtevajte cenike!

Gospodarstvo s setvinami
St. Polo v Monfalconu

ponuja 40 hl dobrega radečega vina za ceno 26 K za hl, prosto poštaja Monfalcone v kupnikovih sodih. 571

1 1/2 - 2 kg

težje postanejo svinje vsak dan po dr. **Zellnerjevi** svinjski krmi. Tri krat redilnejše nego koruza. 50 kilz vrečo K 11-50

iz tovarne. I. za rejo II. za pitanje

„**Molko**“ poviša donesek mleka krav za 1 1/2 do 2 litra od glave in dneva. K 7-50 stane 50 kg iz tovarne.

Razpošilja tovarna prvih krmil
brata TAUSSKY,
Dunaj, II. Praterstrasse 15

499 Prospekt „Goldgrube“ zastoj.

Serravallovo
železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in častni diplom k zlati kolajni. ::
Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboren okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & K 2-60 in po 1 l & K 4-80.

„**Kapljice za svinje**“. Cena 1 steklenice je 1 krono.

Gospod **A. H., Sv. Križ,** piše:

Hvala Vam za pripeslano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: **Uspeh vrlo povoljni!**

Gosp. **Janez K.** piše:

Prav dobro pomagalo!

F. PRULL:

mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR, Glavni trg šte. 15. 322

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

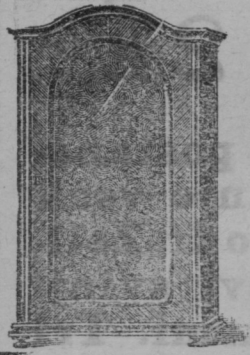
Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost " " 4-80.

Naslov za naročila: „**FLORIAN**“, Ljubljana.

Največja mizarska in tapetarska trgovina

Karol Wesiak - Maribor

551

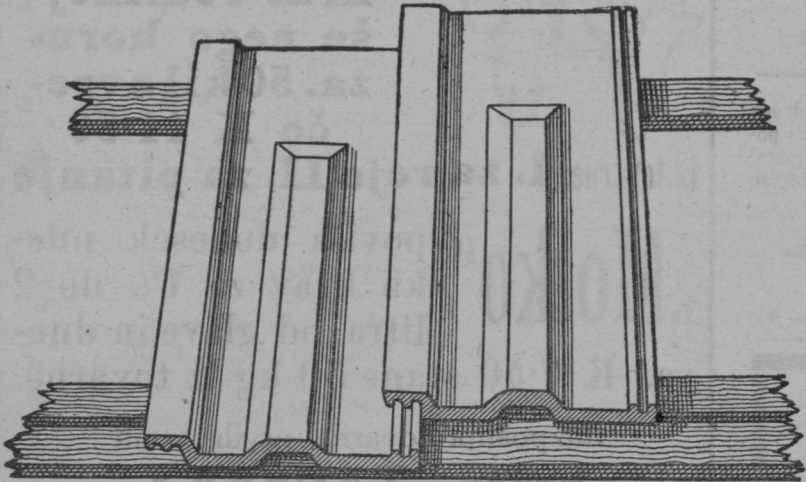
Tegethova ulica štey. 19.

Lastna mizarska in tap. delavnica.

Pohištva in posteljne oprave

..... po najnižjih cenah. ....

Cenik in proračun zastonj.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

188

patent. dvojno zarezani strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez jedrtin navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se iščejo.

ZAHVALA.

Povodom smrti naše ljube soproge, oziroma matere in babice

Marije Rajšp, roj. Baumgartner

nam je došlo od vseh strani mnogobrojno dokazov najiskrenejšega sočutja. Vsem tem izrekamo najprisrčnejšo zahvalo. Zahvaljujemo pa se tudi vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili pokojno na zadnji poti v St. Jur v Slov. gor. Posebno se zahvaljujemo častitemu gospodu župniku Šijanču od Sv. Jurija v Slov. gor., ki je vodil sprevod, častitemu gospodu kaplanu Bosini od Sv. Jurija za v srce segajoče tolažilne besede ob odprtju grobu, častitemu g. župniku Frangešu pri Sv. Marjeti ob Pesnici, ki je opravil za rajno v njeni rojstni fari cerkvena opravila, vodstvu pevskega zbora, častitemu gospodu P. Valerijanu, ki je iz Maribora do Sv. Jurija spremil pokojno na zadnji poti, g. državnemu in deželnemu poslancu Rožkarju, ki se je sprevoda udeležil in dal v svoji kapeli zvoniti, ko se je sprevod mimo pomikal, nadalje slavnemu učiteljstvu šentjurske šole, ki je polnoštevilno z vsa šolsko mladino prišlo rajniki na mejo šentjurske fare nasproti, vrlim šentjurskim pevcem in pevkam za krasno petje v cerkvi in ob grobu, potem vrlim šentjurskim mladostnikom, ki so kljub delavnemu dnevu v tako velikem številu pokojni zadnjo čast izkazali, ljubeznivima rodbinama Dolenc in Tašler, ki sta že tekom dolgotrajne bolezni in sprevoda izkazali obilo pomoči in sočutja, konečno vsem bližnjim in daljnim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili svoje sočutje ali z udeležbo pri sporedu izkazali pokojni zadnjo čast.

Maribor, dne 24. julija 1910.

606

Žalujoči ostali.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih potrebščin, trgovskih knjig na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica štey. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Zaloga vseh tiskovin za urade.

Štefan Kaufmann

trgovca z železom 23 v Radgoni,

priporoča najboljše ocelne motike in lopate, dobre kose in srpe, pravo štajersko železo se dobi po najnižji ceni in solidni postrežbi.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, (steženje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost) tudi ako je že zastarano. Steklenica stane K 4.— z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni Apotheke „zur Sonne“, Gratec, Jakominiplatz 24. 108

Viktor Ušen trgovec

v Braslovčah,

naznanjam zaradi pomankanja prostora, vsled vedno večje zaloge blaga rzprodajo po tovarniških cenah, kakor dobra, močna sukna in hlačovina za moške obleke, klobuke, srajce, nogavice, predpasnike, dežnike; fino in lepo volneno ter vse drugo žensko blago tudi pod lastnimi cenami.

Priporočam nadalje vsakovrstnega špecerijskega blaga, najboljšo moko in otrobe Majdičevega mlina; v zalogi imam tudi suhe in oljnate barve, žeblje, verige, čevljarska kopita itd.

Kupujem jajca, maslo, suhe gobe, zmedene in rezane ženske lase, ter vse druge poljske pridelke po najvišjih cenah.

512

Olje od motorja oddaje 100 kg po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na raspolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dologve pri drugih denarnih vodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presejajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izjemno praznike. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Posojilnica ima tudi na raspolago domače hranilne knjižice.